

AMATÉRSKÁ

- Festival studentského divadla v Ústí n. L.
- Chvála seniorského komediantství
- Moravský festival poezie
- Krajské přehlídky amatérského divadla
- Spolky v českém amatérském divadle
- Navštívil jsem Chorvatsko!

2/95

OBSAH

Brněnská konfrontace divadelního mládí	
Vít Závodský.....	3
Tok studentského divadla ÚSTÍ aneb V ÚSTÍ je delta ŠPIČKOVÁ	
Milan Strotzer.....	3
Chvála seniorského komediantství	
Lenka Láznovská.....	4
Moravský festival poezie v mužném věku	
Vít Závodský.....	5
Bechyňské perlení	
Josef Brůček.....	5
Činoherní soubory na pražské otevřené přehlídce amatérského divadla	
Jarmila Černíková-Drobná.....	6
Wintrův Rakovník 1995	
Milan Strotzer.....	7
Volyňské divadelní jaro '95	
Jiří Houzím.....	8
Západočeské Horažďovice již podvanácté!	
Vlastimil Ondráček.....	8
Svědectví o jízdě divadelního vlaku	
Vlastimil Ondráček.....	8
Vavříny do Hrádku nad Nisou, nejvíce kuliček Děčínským	
P. Panenka.....	9
Hejkalův úsměv 1995	
Jaroslav Dejl.....	9
Blanenský festival komedií	
Vít Závodský.....	9
Za Thálií na Hanou (vz)	10
Krajový divadelní festival Podbeskydí	
Milan Strotzer.....	10
Pražské Otvírání '95	
Milan Strotzer s použitím posudků	
prof. Jana Císáře.....	11
Viktor Dyk, Daniil Charms, Karel Šiktanc a David Haták v Ostrově	
Vlastimil Ondráček.....	11
Vamberecké inspirace	
Milan Strotzer s použitím posudků	
prof. Jana Císáře.....	11
Ztratili jsme svůj obrtel aneb NETRADLO '95 BRNO	
Karel Tomas.....	12
Netradiční Valašské Meziříčí '95	
Luděk Richter.....	12
Pohádky v Praze (Les)	13
Středočeská krajová přehlídka Divadlo dětem - Mělník '95	
Juliana Jedličková, Vladimír Dědek.....	13
Pohádková Třeboň	
Marie Mašková, Luděk Richter.....	13
Oblastní přehlídka seniorského divadla zaznamenala prvenství v západočeském Ostrově	
Vlastimil Ondráček.....	14
Divadlo, dorty, pajduláci	
Jiří Pokorný.....	14
Hra o jednom zátahu čili aktu (jh)	15
Pohárek '95 a jednoaktové hry na severu Moravy	
Jan Krulíkovský.....	15
Pohárek SČDO - memoriál Zdeňka Kokty	
Milan Vyskočil.....	15
O pohárek Svazu českých divadelních ochotníků	
Jiří Bušina.....	15
Kandrádek '95	
Sabina Langerová.....	16
„Brněnské kolo“ bez překvapení (vz)	16
Na cestě do Prostějova (vz)	16
Konference o lidovém divadle a zpěvu (Str.)	17
Pražské Quadriennale '95 (str)	17
Spolky v českém amatérském divadle	
Lenka Láznovská.....	17
Divadlo Jesličky Hradec Králové	
Vladimír Zajíc.....	18
Tržní šlamastyka v Kraslicích	
Jiří Valenta.....	18
Navštívil jsem Chorvatsko!	
Vladimír Dědek.....	19
Zprávíčky	19
Kalendář akcí	20

ANEBOŽEBY?

aneb
DÁREČEK

Byli jsme požádáni, abychom zahráli v jednom kulturním zařízení v Brně dvě představení O hadu a Šivarovi. Akce, které se zúčastnily divadelní skupiny Čmukaři, Continuo, Forman a Herodes, Kejklíř Bořivoj, Buchty a Loutky a Tatramani, se nazývala:

DÁREČEK

V kulturním středisku pracují sympatičtí a schopní lidé. Asi proto byla organizace akce na velmi dobré úrovni. Ráno jsme přijeli, byli přivítáni, připravili si scénu, sálek se zaplnil dětmi z mateřských školek, my jsme zahráli první představení a šli do šatny.

Po chvíli za námi přišlo asi pět paní učitelek, aby nám oznámily, že tohle a takhle a tak krátký (!), to teda ne! To snad za komunistů prý jsme si mohli dovolit takhle podvádět děti, ale dnes, když za to zaplatily celých 7,- Kč?! A teď to budou muset celé ve školce dětem znovu převyprávět, protože tomuhle ony rozumět nemohou!

Po chvíli zmatené diskuse, při níž jsme vysvětlili, že všechna představení na DÁREČEK byla jako Dobrá Divadla pro Děti vybrána odborníky, paní učitelky připustily, že představení bylo na vysoké umělecké úrovni (když to říkají druzí?), ale krátké a naprosto nesrozumitelné.

Nakonec jsem se nechal vyhecovat. Když jedna pedagožka prohlásila, že se o tomhle s dětmi mluvit vůbec ani nedá, šel jsem na jeviště a nechal si od dětí celé naše představení odvyprávět. Děti byly senzační. Víc než polovina živě reagovala. Pochopitelně, že při zaplněném hledišti byla nejvíce slyšet třetina těch nejaktivnějších. Při celé velice zdařilé diskusi jsem měl největší problémy sám se sebou. Báľ jsem se, abych při volné plynoucí rozhovoru mimoděk (a nedopatřením) dětem náhodou nenapověděl. Proto jsem se je občas dokonce pokoušel zavádět do slepé uličky - nenechaly se. To vše jsem dělal, aby paní učitelky - pedagožky - nemohly říci, že jsem dětem pomáhal. Abych je přesvědčil, že děti pohádku nejen v příběhu, ale i v mravním poslání zcela pochopily. - Marně. - Ony dámy mi nakonec hrdě oznámily, že se mnou komunikovala malá hrstka těch nejinteligentnějších dětí, a že ty ostatní („To je hrůza!“ povzdychly si) jsou úplně ... přesné slovo, kterým byly označeny, těmi razantními potlačené děti, jsem asi raději zapomněl.

Ale avšak!

Ony paní dámy učitelky vychovatelky pedagožky byly nakonec přece jen spokojeny. Rozmluvou s dětmi jsem podstatně prodloužil dobu, ve které jsem byl na jevišti, takže těch hříšných 7,- Kč od rodičů každého dítěte snad opravdu nebylo zcela jen tak zbůhdarma vyhozených.

POUČTE SE, PROSÍM, Z TÉTO ZPRÁVY A NEDĚLEJTE KRÁTKÉ PROGRAMY. (NEBO SE ALESPŮŇ PŘI HRANÍ COUREJTE.) S POHÁDKOU DO 3/4 HODINY NEMÁTE ŠANCI!

PS: Ve dne v noci nespím a stále mě trápí pochybnosti. Nemusely děti svým pedagožkám příběh převyprávět, aby i ony ... ale ne NE! NE!

ANEBOŽEBY?

Josef Brůček

NEPŘEHLÉDNĚTE!

Od prvního čísla roku 1995 je výhradním distributorem AS firma A. L. L. production, která v plném rozsahu nahradila PNS. Objednávky na časopis přijímá redakce a předává této firmě. V žádném případě proto PNS nic neplatte. Pokud jste tak snad již učinili, laskavě nás informujte, pokusíme se s PNS jednat o vrácení peněz a získání Vaší objednávky.

Dvouměsíčník pro otázky amatérského divadla a uměleckého přednesu.

Ročník 32 (Ochotnické divadlo 41)

Vydává a tiskne Informační a poradenské středisko

pro místní kulturu, Blanická 4, 120 21 Praha 2

Vedoucí redaktorka: Lenka Láznovská,

redaktor PhDr. Milan Strotzer

Redakční rada: prof. J. Císar (předseda), dr. V. Šrámková, J. Lhotská,

A. Exnarová, J. Brixl, J. Brůček, V. Ondráček,

F. Mikeš, I. Samotný, J. Hraše, J. Kodeš.

Grafická úprava: Jana Šavrdová (obálka), Jitka Tláskalová, J. Marešová

(pérovky),

počítačová sazba ConQuest Typography Praha

Adresa redakce: pracoviště ARTAMA,

Křesomyslova 7, Praha 4,

telefon 02/61215684-7, fax: 6121 5688

Rozšiřuje: A.L.L. production (P.O.Box 732, 111 21 Praha 1),

objednávky přijímá redakce časopisu a vydavatel

Cena 1 výtisku 10,- Kč, roční předplatné 60,- Kč

Nevyžádané rukopisy redakce nevrací.

Toto číslo bylo dáno do tisku 24. 4. 1995

© IPOS PRAHA 1995

Brněnská konfrontace divadelního mládí

Především tři divadelní stánky - vysokoškolské studio Marta, „provázkovský“ Dům pánů z Fanalu a Kabinet múz jakožto sídlo HaDivadla - tvořily v polovině letošního února v centru Brna jakýsi magický trojúhelník, v němž se po čtyři dny přímo obžerně odehrávaly orgie paní Thálie. Péči divadelní fakulty (DiFa) JAMU, odboru kultury Magistrátu hostitelského města a zdejšího Centra experimentálního divadla probíhal tu už popáté mezinárodní festival divadelních škol Setkání '95.

Předchozí čtyři roky konaly se podobné akce pokaždé ve větším měřítku, až loni, kdy se zde představilo plných sedmnáct nastudování, fakticky překročily hranici časové nahuštěnosti a fyzické únosnosti pro početné domácí i zahraniční návštěvníky.

Letošní „Setkání“ se proto pod vedením děkana DiFa docenta Josefa Kovalčuka odhodlalo k několika koncepčním proměnám. Přehlídková nabídka byla zúžena na čtrnáct titulů (někdy reprízovaných vícekrát), jež tu předvedlo sedm škol z pěti států; i tak si však ti nejvytvalejší diváci, kteří navštěvovali dopolední dílny a diskuse a neusnuli na nočních představeních, rozhodně ani nevydechli. Do nabídky sálků se všichni zájemci ostatně ani napropasírovali: nedůstojné čekání a mačkanice v zakoupených přísálích i v jednotlivých hledištích opět zůstaly hlavním stínem ambiciózní přehlídky.

Zatímco v běžné praxi profesionálních souborů zajímá obecenstvo zpravidla až relativně dohotovený jevištní artefakt, v případě divadelních škol jde spíše o sám výukový proces, o jednotlivá stadia hledání, zkoušení a experimentování studentů, k němuž citlivý pedagog vymezuje základní rámec a průběžně dodává potřebné impulzy. Tuto skutečnost letošní ročník „Setkání“ respektoval zřetelněji nežli ony předchozí: dramaturgie nabízených titulů žádným apriorním hlediskům nepodléhala a jednotlivé školy samy zvažovaly, s čím se chtějí pochlubit, resp. které vystoupení by se pro zahraniční publikum nejlépe hodilo. Letos tedy odpadlo jak anketní hlasování diváků, tak soutěžní ráz festivalu s určováním hodnotového pořadí a na závěrečném ceremoniálu byly za třináct nejprůnosnějších kreací předány scénografickým ateliérem DiFa speciálně zhotovené sošky „Marty“. Pracovní charakter „Setkání“ akcentovaly jak demonstrace kolektivních sestrálních úkolů nižších ročníků, tak zejména pět dopoledních dílen, dovolujících alespoň „klíčovou dírkou“ nahlédnout do tvůrčích učebních postupů několika všeobecně uznávaných jevištních osobností (D. Zinder, C. Turba, V. Fryntová, B. Hybner, J. Karlík, N. Brettschneiderová).

Nyní alespoň telegraficky k jednotlivým festivalovým pořadům. Slabé zastoupení tentokrát měla pražská DAMU, když se tu po údajné neshodě se svou fakultou vlastně mimo hlavní program objevilo Divadelní sdružení CD 94 s osvěžující a nápaditou verneovskou feérií scenáristy Jiřího Janků a režiséra Daniela Hrbka Cesta kolem světa. Zato hostitelská DiFa, jejíž české premiéry v Martě vzbuzují v poslední době právem pozornost obecnosti i kritiky, nenechala se zaskočit zlomenou nohou jednoho z účinkujících a využila příležitosti sehrát hned šest titulů. Zatímco jevištní verze románu Emily Brontëové Na Větrné hůrce se záskokem režiséra Matěje T. Růžického teprve měla neusazenou premiéru a muzikálový ateliér se bez ohledu na ročníky vydováděl v recitalu o „dětích květvů“ Hair, robustním pojetím Bratislavana Romana Poláka se uvedli senioři v málo davané Shakespearově tragikomedii Něco za něco. Činoherní „třetáci“ nezvládali Vitracova absurdistického Viktora hlavně pro absenci škrtačící dramaturgiové tužky, leč reputaci si dobře napravili Kolářovou a Zákovou hudebně loutkářskou taškařicí U mne doma a jiné ptákoviny. Nejvíce vavřínu - tři - však právem posbírala desítka posluchačů ateliéru výchovné dramatiky neslyšících, s nimiž režisérka Zoja Mikotová podle vlastního libreta a s hudbou osvědčeného Zdeňka Kluky detailně prokomponovala goyovské pohybové vize Caprichos, kde aktéři mohli spoléhat jen na vlastní intuici a rytmické vibrace. Jediný neakademický účastník festivalu, Střední škola dramatického umění ze Šumperku, počal povídkový triptych Woodyho Allena Vedlejší příznaky se snaživou, leč topornou jevištní doslovností.

V úběžníku diváckého zájmu se přirozeně nacházela čtveřice zahraničních hostů. Zeměpisně i jazykově nejbližší bratislavská VŠMU vyslala do Brna jak své loutkoherce benjamínky (koláž dadaistických textů Hanse Arpa Na jedné noze, zajímavavé uplatňování vlastnoručně vyrobených „objektů“), tak absolventský ročník, s nímž režisér Miklós Forgács v kvalitativně sporné předloze Karla Wittlingera Poznání mliečnu dráhu? nadhodil problém ztráty lidské identity. Obdobné téma, umocněné myšlenkou mocenské manipulace a konformity, zaznělo též v podání nejvzdálenějšího účastníka, Divadelní fakulty univerzity z Tel Avivu, která si pod vedením režiséra Davida Zindera upravila hru rakouského autora Petera Handkeho do nápadně vykonstruovaného, pohybové i scénograficky silně stylizovaného tvaru. Přílišná dominance hebrejské mluvní složky, která ztěžovala porozumění už zde, vyvstala pak jako nepříjemná překážka u staticky laděného Kabaretu od židovského politického satirika Hanocho Levina a inscenátorky Edny Shavitové. Anglická Darlington

College of Arts se nejprve dlouho statečně rozvíchovala a nato předvedla nahonem spíchnutou shakespearovskou aktualizaci Jak se jí to líbí?, která působivěji oslovila jen málokoho. Už tradiční miláček obecnosti, Studio Hermana Teirlincka z belgických Antverp, opět prokázalo mimořádnou múzičnou v komorním šansonovém pásmu Kruh.

Brněnské Setkání '95 nakupilo množství obtížně souměřitelných diváckých zážitků, nabídlo možnost vzájemného porovnání rozličných pracovních metod řady hereckých škol a v neposlední řadě znovu potvrdilo integrující roli JAMU i samotného města Brna při rozvoji mezinárodního divadelnictví.

Vít Závodský

Tok studentského divadla ÚSTÍ aneb V ÚSTÍ je delta ŠPIČKOVÁ

Ústecké gymnázium Schola ludus se stalo již potřetí pořadatelem republikového divadelního festivalu soukromých škol, pro nějž se zvlá zkratka DIF SOUŠ. Konal se v Ústí nad Labem ve dnech 30. 3.-2. 4. 1995. Zúčastnily se ho soutěžní soubory z Olomouce, Českých Budějovic, Plzně, Frýdlantu, Prahy (5), Kladna, Liberce, Havířova (2), Ústí n. L. (2) a Brna. Oproti minulým ročníkům festival doznal minimálně třech pozitivních změn. Jednou bylo místo, v kterém se děly veškeré zkoušky, divadelní produkce a povidání souborů a poroty. Tim místem bylo Činoherní studio v Ústí n. L. Organizátoři by stěží našli vhodnější stánek, v němž by se divadelní múza cítila doma. Druhou změnou byla redukce představení, umožněná přívržením pravidel pro přihlašování souborů a jejich inscenací. S tím úzce souvisí třetí změna, a sice v kvalitě festivalových produkcí. O té ještě později.

Program DIF SOUŠ '95 tvořilo 19 inscenací, z toho jednu uvedl mimosoutěžně hostující soubor státního gymnázia z Ústí n. L., Ja-teční ul. pod názvem Fantagor a dvě byly dílem profesionálů. Ředitel Činoherního studia Jaroslav Haidler sehrál svoji obnovenou inscenaci Pana Theodora Mundstocka podle L. Fukse a anglický mim John Lang, který na DIF SOUŠ vedl dílnu, vystoupil se svým pantomimickým představením nazvaným Svatý blázen.

Soutěžní část festivalu přinesla velice různorodou směsici představení jak z hlediska zdrojů a látek, z nichž soubory čerpaly inspiraci pro své inscenační záměry, tak z hlediska druhového a žánrového. K vidění zde bylo jak představení určené dětskému publiku, tak představení hrané dětmi. Na jevišti Činoherního studia defilovaly inscenace vzniklé na základě textu renomovaných dramatických autorů, vedle nich inscenace vzniklé v autorských dílnách souborů, ať již jako původní autorská tvorba, či jako jevištní prepisy prozaických předloh. Nechyběly ani pokusy o hudební divadlo. Své místo zde měla studentská recese, představení živých obrazů, pokus o činoherní uchopení hry lidových loutkářů a dokonce i agitka.

Utlužení regulí pro přihlašování souborů přineslo své ovoce. Kvalita inscenačních výsledků ve svém celku doznala oproti minulým ročníkům posunu v pozitivním smyslu. Toliko čtvrtina inscenací demonstrovala divadlem dosud příliš nepoznamenané pokusy začátečníků (olomoucká inscenace Pohádky do dlaně, frýdlantské Obrazy ze života Albrechta z Valdštejna, kladenská inscenace Srstkovy Hry o soše a rakvi, „muzikál“ Kytky souboru SG J. Seiferta z Prahy).

Všechny další inscenace svědčily o divadelním usilování, podloženém určitou zkušeností a tvořivou invencí tvůrců. Minimálně pěti z dvanácti se podařilo dojít takového divadelního tvaru, o němž lze nepochybně uvažovat v dimenzích uměleckého ztvárnění skutečnosti. Předně se to týká souboru pořadatelského gymnázia a jeho inscenace původní hry Krev andělů aneb Hon (cena za inscenaci a doporučení na JH) a souboru Gymnázia F. Křížáka z Plzně, který uvedl Hubičku - operu o dvou dějstvích bez přestávky a bez hudby (doporučení na ŠP, cena za inscenaci, režii a kostýmy). Podtitulek napovídá, že jde o úsměvně převyprávění „národního pokladu“ z pera K. Světlé. Děje se tak prostředky naivně poetického divadla na vysoké interpretační úrovni. Mezi nejzdařilejší inscenace nesporně

náležela jevištní montáž z textů W. Allena, D. Růžickové, D. Charmse, H. Krejčího a kolektivu souboru SG J. Seiferta z Prahy (jde o jiný kolektiv, než výše uvedený), nazvaná **Bílá, zkroucená, suchá, mrtvá** (cena za inscenaci). Inscenace, aniž by opouštěla slovní jednání, akcentuje užití nonverbálních výrazových prostředků. Jejich zvládnutí je hlavní premisou tvůrců. Ukázkou spontánní kolektivní tvořivosti, uvolněné fantazie a adekvátní technické vybavenosti bylo představení souboru PG z Liberce **Hra na Karkulku** (cena poroty). One woman show Mileny Pospíšilové (GSL Ústí n. L.) **Epileptický svět** se zajisté vryje do paměti účastníků festivalu nejen proto, že nebývá běžné, aby se na jevišti rozbíjela obrazovka televizoru, ale zejména pro sílu, s jakou zazněl apel její osobní výpovědi (cena) a pro sílu protřítu, který autorka a interpretky zároveň divákům zprostředkovala.

Velice rád bych pojmenoval všechna další představení, jejich klady i problémy. Bylo by toho na celé číslo AS. To není možné. A tak se alespoň blíže pokusím popsat to, co se v kontextu festivalu jeví jako mimořádné, co volá po nastolení zvláštní soutěžní kategorie. Jde o rodinné divadlo Hlína Gymnázia Schola ludus z Ústí n. L., o inscenaci hry Kláry Špičkové **Krev andělů aneb Hon.** „Do třetice všeho dobrého“ platí bezpochybně o původních autorských dramatických počinech Kláry Špičkové, studentky gymnázia a členky jeho divadelního souboru. Drama mladické autorky (cena za autorský počín) je situováno do blíže neurčeného města a venkovského šlechtického sídla ve Francii, do doby, která opět není konkrétně vymezena - některé reálie hry napovídají, že se jedná o dobu inkvizice, o její pozdější období, po vydání Indexu librorum prohibitorum (Seznamu zakázaných knih), tj. po roce 1595. Místo a čas, který autorka volí, je spíše historizující kulisou příběhu, který má nadčasovou dimenzi. Jde jí o zobrazení sváru světa zla se světem dobra, o zobrazení nekonečnosti násilí a manipulace s lidmi, páchaných světem mocných, mocných skrývajících se za nejsvatější principy, a naproti tomu o nekonečnosti touhy po nápravě spáchaných křivd a její marnosti zároveň. Toto zobrazení dvou protichůdných principů je pak ve hře podloženo k hlavnímu myšlenkovému poselství, k tlumočení názoru, že zlo (dávila) lze zahubit s někým zcela konkrétním (spolu se samotným představitelem zla), a že to nemůže udělat nikdo jiný než ten, kdo onoho konkrétního představitele zla miluje, tj. že zlu je to sto čelit toliko láska.

Inscenace, jejímž režisérem je Karel Tománek, je budována jako obřad, v němž někteří protagonisté postupně do postav téhož znamení, zatímco další představují osobitě nezaměnitelné figury. Režii se podařilo vybudovat poutavě jednotlivé dramatické situace hry s účinnými významovými akcenty a v potřebném napětí sklenout oblouk celé inscenace až k závěrečnému obrazu. Ruka režiséra však z inscenace neční, ba dokonce, první dojem, který z představení divák má, je prožitek z herecké práce téměř všech protagonistů hry, a to u některých z herecké práce par excellence. Je tomu tak především u Petra Michálka (cena) ve všech rolích, jimiž hrou postupuje. Svým velice pěkným výkonem v roli Hedviky upoutala Klára Špičková (cena). Je to o to cennější, o co více se herci museli spolehnout sami na sebe, nepodpoření scénografií. Hraje se totiž na prázdném odhaleném kukátkovém jevišti. Jedinou dekorací je veliký svícen, centrálně umístěný v zadní části jeviště. Scénografie se zaměřila především na kostýmy a práci se světlem. Celkovým řešením přispěla k dobrému inscenačnímu výsledku. Stejně tak i hudební složka inscenace. Diskusní je pouze použití závěrečné písně pro nesourodost. Není to však jediné, co je v inscenaci diskusní povahy. Patrně nejzásadnější otázkou je použití karikujících prostředků ve scénách na venkovském šlechtickém sídle. Zdá se, že v textové předloze je potřebný efekt připraven záměnami replik mezi postavami dostatečně, a netřeba se proto uchýlovat ke karikatuře. Inscenace by získala zpřesněním výkladu a interpretace rolí, jimiž hrou postupuje hravější režisér K. Tománek.

Zrodilo se dílo nevšedních kvalit vůbec, na půdě studentského divadla pak naprosto výjimečné. Není to věcí náhody, ale tříleté cílevědomé, usilovné a odevzdání službě Thálii. Není ani náhodné, že se v závěru festivalu zrodila myšlenka zařadit je do repertoáru Činoherního studia v Ústí n. L.

Milan Strotzer

Chvála seniorského komediantství

Historicky první Národní přehlídka seniorského divadla (Plzeň, 7. až 8. 4. 1995) měla dát především odpověď na otázku, jaké je české seniorské divadlo. Existuje vůbec? Nepřebíráme pouze „módní“ trend ze zahraničí? Vždyť také společenské a sociální postavení seniorů u nás je jiné než v Německu, Švýcarsku či Švédsku.

Jakou tedy odpověď setkání v divadle Dialog přineslo? Především ukázalo, že naše seniorské divadlo má vlastní osobitou tvář. S trochou nadsázky lze prohlásit, že jeho českou variantou je divadlo hereckých osobností. Je prostě příležitostí pro zkušené amatérské herce ukázat své mistrovství v divadelních kusech, v nichž zúročí zároveň i své lidské zkušenosti. Nesporná umělecká kvalita čtyř hodnocených představení, na nichž se podílely takové legendy českého

amatérského divadla, jako jsou Slávka Trčková z Plzně, Jarka Mikešová, Mirek Rada a Gusta Urban z Prahy, seniorská skupina souboru MAJ z Hronova a více než osmdesátiletý Jaromír Berger z Ostrova, sice překvapila, ale patrně ji lze očekávat. Je zároveň zadostiučiněním pro dlouhý sloupec pořadatelů (z nich na prvním místě je třeba uvést plzeňské středisko Esprit za finančního přispění MK ČR) a naději pro budoucí ročníky.

Lektorský sbor (Jiří Hraše, Jarmila Černíková, Dušan Zakopal), který se hrdě hlásil ke svému seniorství, nastolil přátelskou atmosféru plnou humoru, aniž by tajil své případné výhrady. S humorem sobě vlastním odpověděla Jarmila Černíková na námitku jednoho z rakouských hostů (Hans Noack, ved. sekce seniorského divadla Rakouského svazu pro amatérské divadlo), že na seniorské divadlo nelze klást taková přísná hodnotící kritéria: „Pane, naši amatéři nejsou žádní chudáčkové!“ Hodnoceny byly čtyři ze šesti uvedených kusů (mimo zahraniční představení a závěrečné estrádní pásmo).

Přehlídková představení lze rozdělit do tří linií typických pro české seniorské divadlo. První z nich představují práce s divadelními předlohami, které staví na divadelní konvenci, v níž herec slouží dramatikovi. Patří sem *Poslední léto* a obě čechovovské aktovky. „*Poslední léto*“ Johna Murrella vypráví o jednom z posledních životních úseků Sarah Bernhardtové. Předlohu si soubor podstatně upravil (především oprostil od řady scén, které rozměňují hlavní dějovou linii) a postavil ji na permanentní srážce herečky a jejího sekretáře Pittoua. Slávka Trčková (zároveň režisérka) a Ota Maršálek jsou výborně typově obsazení a jejich výpověď o úsilí nepodlehout bolesti a strachu ze smrti tím, že si vytvoří vlastní svět, je dobře vystavěna a je velmi působivá. Nehraje se o stáří, hraje se o touze žít. Tato po dvou letech a po těžké nemoci hlavní představitelky obnovená premiéra bude patrně patřit k uměleckým vrcholům letošního amatérského divadelního sezony. „*Medvěd*“ souboru MAJ z Hronova měl v Plzni premiéru. Hronovští sáhli po klasické předloze s vírou ve vlastní hereckou a režisérskou zkušenost (režie ing. M. Houštěk). Výsledkem je temperamentní představení, v němž dominují zejména oba mužští představitelé (Jiří Kubina jako Smimov a Bedřich Beran jako Luka). Oba prosadili svůj profil figury. Rezervy jsou zatím v expozici ženské figury (v Plzni hrála Věra Prouzová). Jistě zkušený režisér zváží aranžmá úvodní scény. Také toto představení stojí za zhlédnutí. „*Námluvy*“ pražského Máje dospěly po třiletém putování po našich i zahraničních jevištích až ke grotesce a zřetelné distanci mezi textem a jednáním. Zcela, až na záblesky u Mirka Rady, se vytratilo lyrické pro Čechova typické. Nataša Jarky Mikešové popustila uzdu svému přirozenému temperamentu, aniž by rezignovala na přesnou práci s rekvizitami. Je otázkou, zda je toto vrcholem práce na kusu a zda trojice herců bude mít dál chuť si s Čechovem pohrávat. Všechny tři kusy je třeba ocenit, neboť ukázaly v plném lesku a síle komediantství českých ochotníků. Protože *Námluvy* byly v programu Jiráskova Hronova už v minulém roce, doporučuji lektorský sbor programové radě JH zařadit do programu 65. JH *Poslední léto* a *Medvěda*. Hronovské představení si vybral další z rakouských hostů Mathias Hochradl, pořadatel I. rakouského festivalu seniorského divadla v Salzburgu.

Druhou linií jsou vlastní osobité výpovědi divadelníků, kteří balancují svůj divadelní a také lidský osud. Jsou založeny většinou na vlastních textech. V Plzni ji reprezentovala *Skříňka s líčidly* Jaromíra Bergera z Ostrova. Pásmo slavných monologů s vlastním spojovacím textem bilancuje 65 let na divadelních prknech. Skříňka sice nevydala ani jediné líčidlo, zato navoněla starodávnou deklamací. Patrně nikoliv náhodou je nejpůsobivější z monologů dědeček Dubský z Našich furiantů, kde deklamace ustoupila přirozené lidské výpovědi. Ale jinak nezbyvá než před panem Bergerem smeknout.

Na pomezí prvé a druhé linie bylo představení Linzer Kellertheateru „*Hvězdná hodina Josefa Biedera*“. Pevný text totiž poskytuje možnost oné osobní a divadelní výpovědi o splnění touze starého rekvizitáře stanout jednou na prknech před obecnostem. Zaplatí za to vysokou daň, je vyhozen. Proměny v aranžmá, práce s výtvarnou složkou, rekvizitami a v rytmu učinily toto divadlo jednoho herce velmi zajímavým.

Konečně třetí linie, jež vlastně ani divadlem být nechce, jsou estrádní vystoupení. Pásmo lidovek a hodně peprných vtipů přivezl

Klub důchodců z Dolní Bělé (okres Plzeň-sever). Bavi se, své vstevníky, vyplňují volný čas a čelí samotě. Scházejí se nejen na prknech, ale pořádají i zájezdy a tábory. Průměrný věk třicetiletého kolektivu je 74 let.

Závěrečná beseda se zahraničními hosty se především věnovala otázce, zda má být seniorské divadlo odděleno od ostatního divadelního dění a zda mají být budovány čistě seniorské soubory. Přítomní se shodli na tom, že rozhodující vždy je, zda je divadlo prostředkem např. terapeutickým či sociálním, nebo zda je cílem. Senioři u nás jsou přirozenou součástí divadelních souborů a je nesmysl, aby se separovali. Seniorské divadlo jim poskytuje příležitost navíc. A je jen dobře, že existuje také v České republice. Takže ať žije další ročník národní přehlídky.

Lenka Lázňovská

Moravský festival poezie v mužném věku

Uprostřed Valašského Meziříčí se nachází bývalý žerotínský zámek, dnes mimo jiné sídlo Kulturního zařízení města. V útulném, moderně upraveném a technicky dobře vybaveném záměckém sklepení najdeme agilní M-klub, který bývá jednou ročně hostitelem tradičního Moravského festivalu poezie „O štít města Valašského Meziříčí“. V polovině loňského listopadu proběhl již potřicáté, organizován pod sponzorskou záštitou Ministerstva kultury ČR a Okresního úřadu Vsetín zmíněným Kulturním zařízením a dalšími spolupodílky, zejména IPOS-ARTAMOU Praha a Národním osvětovým centrem Bratislava.

Třeba s podivem konstatovat, že na rozdíl od renomovaných přehlídek, jakou je v českých zemích Wolkrův Prostějov a na Slovensku Hviezdoslavův Kubín, nevešla ani po tolika letech od svého zrodu tato systematicky budovaná akce do povědomí širší veřejnosti. Nepřerušené tři desítky let MFP znamenají však v našich podmínkách záviděníhodnou kontinuitu. Právě jubilejní ročník setkání, které se po rozpadu federace stalo už druhým rokem mezinárodním, aniž by pozbylo svůj specifický charakter a družnou atmosféru, je vhodnou příležitostí stručně se ohlédnout za některými vývojovými proměnami a zastavit se u jeho současné tváře.

Od skromných počátků, kdy byla v roce 1965 poprvé připravena jen pro Ostravsko, rozšířila se tato recitační soutěž sólistů (jednu dobu též tříčlenných krajských družstev) počínajíc čtvrtým ročníkem na festival moravský a onen (možná poněkud matoucí) název již zůstal, i když později přibývali účastníci z Čech a v roce 1974 také ze Slovenska. To už ji pečlivý štáb, jemuž po léta stojí v čele prof. Jiří Demeš, připravoval jakožto jedinou celostátní (tj. československou) soutěžní akci v individuálním uměleckém přednesu, a dal jí do vínku nejen promyšlené propozice a spolehlivé organizační zázemí, nýbrž i ovzduší myšlenkové tolerance a svobodné výměny názorů. „Valmez“ vždy nabízel neběžnou možnost konkrétně porovnat odlišné recitační přístupy a pojetí, což bylo pochopitelně užitečné nejen pro samotné účinkující, ale též pro jejich pedagogy.

Obsahových a propozicních změn, kterými MFP zejména v polistopadovém období ke svému prospěchu prošel, byla celá řada. Klíčové inovace se týkaly dramaturgického zaměření. Zhruba od poloviny jeho dosavadního trvání přihlašoval tu každý pro úvodní, vyřazovací kolo předlohu ruského nebo sovětského autora, ve druhém pak navíc naši nebo světovou. I. kolo se hned roku 1990 otevřelo poezii nejen próze ze všech slovenských literatur včetně obou domácích (posléze odpadlo i toto omezení), přičemž přesně sledovaný časový limit byl stanoven na sedm minut u veršů a devět u prozaické předlohy, ve finále (vyhrazeném pouze veršům) pak na desetiminutovou stopáž. Někdejší Cena SČSP ustoupila ve prospěch Ceny 17. listopadu za nejlepší přednes textu českého nebo slovenského autora, přibyla anketa Cena účastníků a nyní se zvažuje snížení spodní hranice na 15 roků, aby byla shodná s Wolkrůvým Prostějovem.

Už v roce 1990 se obměnili členové do té doby téměř „nehybné“ sedmičlenné odborné poroty (nyní ji vedla rozhlasová redaktorka a někdejší zdejší účinkující Dagmar Jaklová) a prosadilo se střídání předsednické funkce. Zůstal však specifický způsob hodnocení, spočívající ve veřejném bodování pomocí číselných tabulek bezprostředně po odeznění každého výkonu. O jeho jednotlivých výhodách i sporných momentech se téměř každoročně rozvíří diskuse; pořadatelé však na tuto praxi, náročnou na kvalifikovanost, pohotovost a individuální názorovou vyhraněnost porotců nedají dopustit, protože umožňuje žádoucí objektivitu a průběžnou kontrolu nekuloárového rozhodování a její numerická mechanická je dostatečně kompenzována automatickým škrtnutím nejnižšího a nejvyššího hodnocení i dalšími opatřeními (úvodní mimosoutěžní předrecitace, pohyblivý limit pro postup do finále aj.).

Kromě kardinálních finančních obtíží, s nimiž ostatně zápolí celá naše kulturní sféra, vstaly „Valmezu“ v posledním období také problémy spojené s rozpadem vertikální sítě kulturních středisek, která po léta zajišťovala jak předběžné soutěžní prosévání, tak semináře, školení a další pomoc. Klíčovou otázkou udržení dřívější pozoruhodné úrovně MFP se stal sám výběr kvalitních recitátorů, kterých -

podobně jako hloubavých čtenářů - v nastupující éře vizuální videokultury valem ubývá. Organizátoři je nyní (vedle Šrámkovy Sobotky nebo přehlídky středních pedagogických škol) vyhledávají hlavně na obou vrcholných národních přehlídkách (Prostějov, Kubín). Přesto už několikrát rok bývají ve „Valmezu“ rozličné regiony zastoupeny dosti nevyváženě. Jako vždy také nyní vyvstává nutnost pracovat s recitačními adepty dole „v terénu“, avšak odpověď na otázku, kdo a za jakých podmínek by se měl onoho mravenčího úsilí v tomto menšinovém žánru ujmout, není právě snadná.

Nemáme dnes v úmyslu komentovat jednotlivé interpretační výkony nevelkého počtu 24 soutěžících, a spokojíme se proto základní faktografií 30. ročníku MFP. Dřívější vyhraněné osobnosti vystřídal nástup mladých adeptů (mezi nimi chvalyhodně přibýlo mužů), kteří potřebné zkušenosti a ostruhy teprve získávají. Na tuto skutečnost a mnohé jiné problémy budoucího vývoje uměleckého přednesu u nás upozornil solidní festivalový Zpravodaj i obsažný závěrečný seminář s konkrétním rozбором soutěžních kreací. Dramaturgický výběr domácích i cizích textů zůstal i tentokrát velmi pestrý (od J. Kolára a lorda Byrona po americké beatniky a J. Topolu) a žádný z autorů nebo uměleckých směrů nebyl výrazněji preferován. Téměř úplně chyběla domácí klasická tvorba 19. století a také naše meziválečné písemnictví našlo jen nevelké zastoupení, zatímco cizí moderna (G. Apollinaire, M. Cvetajevová, J. Prévert) a současná česká produkce (J. Kolář, M. Holub, M. Macourek, Z. Bratršvská aj.) byly vyhledávány častěji.

Celková úroveň posledního MFP se zdála být poněkud nižší nežli předloni, neboť kvalita vystoupení jednotlivých recitátorů přece jen kolísala až příliš. V početnější I. kategorii (16 - 19 let) vyhrála Monika Michnová z Bratislavy, současně odměněná Cenou 17. listopadu (Mária Horoščáková: Otec mal dvoch synov, P. O. Hviezdoslav: Rácheľ). V nevelkém bodovém odstupu se za ni zařadili Kamila Drtilová (K. H. Mácha a V. Holan, R. M. Rilke) a Jakub Pistorius (I. Vyskočil, K. Šiktanc), jako nejzdatnější interpret do 18 let zároveň nositel Ceny Jiřího Brolla, zemřelého spoluzakladatele MFP. V početněji slabší konkurenci II. kategorie (nad 19 let) dominoval Stanislav Rubáš z Teplic (R. M. Rilke: Třetí elegie, V. Nezval: Neznámá ze Seiny) před Martinou Hájkovou (Ch. Cros, G. G. Byron) a Alexandrem Hermanem. Cena účastníků připadla nejstaršímu recitátoru, Slovákovi Milanu Gavlákovu (W. Borchert, M. Válek).

Jubilejní Moravský festival poezie nebyl naštěstí sentimentálně oslavný, nýbrž jako vždy pracovní; jeho interpretační přínos však zůstal v rovině sotva průměrné. Obohatily jej rovněž závěrečné defilé nových vítězů i dřívějších laureátů a tři zdařilé kulturní večery: vystoupení Radošinského naivního divadla Vygumuj a napíši, improvizovaný pořad pražské Violy Nekonečný zpěv a závěrečné vystoupení populárního písničkáře Jiřího Dědečka. A pokud jde o budoucnost přehlídky, zůstávají valašskomeziříčtí organizátoři optimisti: ostatně už stanovili datum jejího letošního konání.

Vít Závodský

Bechyňské perlení

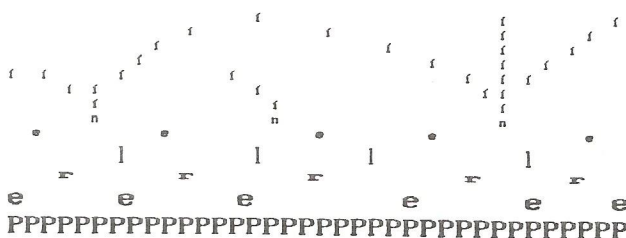
Pod odborným vedením ARTAMY, za finančního přispění MK ČR sponzorem přehlídky JIHOTVAR v d.

VIZE

Toto otevřené setkání klasických amatérských divadelních souborů se mělo, za účasti šesti až osmi souborů, konat ve dnech 3., 4. a 5. února 1995. Přehlídka, kterou jsme nazvali národní (je pro všechny klasické či noherní amatérské soubory), se měly zúčastnit dokonce i odbornice z ARTAMY. Chystaly se amatéry seznámit s některými aktuálními právními otázkami a také s tím, jak v dnešní mamonářské době možno amatérské kultuře přeživořit.

SKUTEČNOST

Přehlídka se konala v jednom dni (4. 2. 1995), protože se jí zúčastnily pouze tři soubory. (Dvě zlomené nohy na horách + dvě učitelky vyslané s dětmi na hory.) Také slíbená právní pomoc z ARTAMY se nedostavila (nemoc + ministerské úkoly).

NICMÉNĚ

Tři soubory, které na letošní Bechyňské perlení přijely, byly na dobré úrovni.

Pozvání přijala a z centra tvořivé dramatiky přijela lektorka dramatické výchovy paní Irena Provazníková a, podle mého, bezchybně a s ženskou chytrostí vedla rozhovory o viděním.

I o tom, jak se dopídit alespoň částečných financí na smysluplné akce, se mohli zvidaví amatéři dozvědět. Vyprávěl jsem jim o činnosti občanských sdružení Tatmani, DDD (Dobré Divadlo Dětem) a jiných. Nezamířel jsem ani, že právě občanská sdružení mají jakous takous šanci, na své akce nadregionálního zaměření, cosi z hromádky nevelké, Ministerstvem kultury spravované, užít.

Přijeli i hosti a vydrželi od rána až do noci!

AVŠAK

Věnujme se (alespoň trochu) divadlu

10.00 hod. O ŠEVCI ONDROVI A KOMTESCE JULINCE - Zdeněk Kožák

Prácheňská scéna při divadle F. Šrámka v Písku
Režie - Josef Paroubek

Pohádková babička dlouhým monologem otevírá poklidné a pozvolné vyprávění pohádky o nemocné matce, jejím synu ševci a o senu, které je ohroženo ztřeštěným deštěm. Aby seno bylo včas uklizeno pod střechem, vydává se mladý švec Ondra do světa hledat nevěstu. Až najde nevěstu, půjde s ní seno sklídit a ono nezmokne. Pohádka pokračuje vyprávěním o komtesce na zámku, která protančí tři páry bot za jediný den a o zuboženém, nemohoucím a hloupém peklu.

Nakonec si zachráněná komtesa Ondru vezme a spolu sklídí přicházejícím deštěm ohrožené seno. Matka komtesy se chystá prodat zadlužený zámek a nastěhovat se pod chudou ševcovskou střechu.

Malí diváci zůstali v naprosté pozornosti až do konce představení. Když jsem o tom přemýšlel (představení se mi zdálo až přespříliš upovídané), napadlo mě, že pro dětskou pozomost byla rozhodující jistá přehlednost hlavní linie pohádky.

16.00 hod. PONĚKUD ZTRACENÁ POHÁDKA - Radoslav Lošťák

Divadelní soubor Lužnice
Režie - Růžena Dvořáková

Poněkud rozjívěná pohádka o princezně, žravou sudičku - čarodějnici - zlomyslné začarovanou k otýlosti a neukojitelnému hladu a o pikle kujícím Proradovi. Když čarodějnice a Prorada nějak odklidí nějak uspanou princeznu do perníkové chaloupky, strhne se na zámku poprask a všichni poněkud ztracenou princeznu hledají. Přichází popletený detektiv Lupa, komická figura pohádky, a nic nenalézá. Pardon - na konci pohádky Lupa nalezne kýžené místo ředitele penzionu Perníková chaloupka. O princeznu se nakonec musí postarat dvě hodné diskusdičky, děda Vševeda a kuchtič - zpěvák, který si nakonec, z otýlosti a žravosti vyléčnou princeznu vezme.

Živé představení s mnohými divadelními fórkami - např. velmi zdařile vyřešené přestavby variabilní scény pomocí DDD (dobrého ducha divadla) - stojí na textu pro děti od šesti až sedmi let. Text některé slovní hříčky předškolní diváci s malou životní zkušeností nepochopili a zdánlivě paradoxně je brzy přestalo živé a dynamické představení zajímat.

19.30 hod. DÍVČÍ VÁLKA - František Ringo Čech

Divadelní spolek MěKS Pacov
Režie - Vlastimil Sobek

Málem erotická parafráze na báji o dívčí válce začíná kremací Libuše a končí, jestli se nemýlím, jakýmsi usmířením, nebo lépe - prozatímni dohodou o klidu zbraní mezi oběma táboři. Text poněkud laskaví hry, v jedné rovině a bez výkyvů, směřuje od vtípu ke vtípu... Nadaný soubor, v současné době sužovaný nemožností v poklidu zkoušet ve vlastní klubovně, si hru připravil tak dobře, že byla označena za lepší a kultivovanější, než televizní inscenace téhož textu od téhož autora.

ANEB

O čem se také, třeba jinými slovy, hovořilo.

K lepšímu vyznění dobré herecké připravenosti členů všech tří souborů občas vadily texty, které si soubory pro svou práci vybraly.

Otázky zní: 1. Jsou dobré texty?

2. Pakliže jsou, vědí o nich amatérské soubory?

3. Pakliže vědí, mají k nim přístup?

Jestliže se na jevišti dlouze (pouze) povídá, začíná divák ztrácet pozornost. Divadlo je od slova divatí se. Je dobré, když se na jevišti občas něco děje.

Tvorba pro děti je těžší než pro dospělé. Dítě má menší životní zkušenosti, je mu tedy nutno informace poskytnout v daleko čistší formě než dospělmu. Kdysi často slychované: „To je jenom pro děti, to stačí“, neplatilo už kdysi, natož nyní.

Logiku děje musí čtít i absurdní divadlo, proto ji není možno svévolně porušit ani v zájmu sebelepšího vtípu či fóru. (Logiku děje a dokonce i zákony pohádek čtít například i převrácené pohádky Josefa Lady.)

Výtvarně jednotná scéna napomáhá ke srozumitelnosti představení.

Inscenaci lze secvičit, nastudovat, prožít. U stejného textu se stejným zdatným souborem vznikne ve všech třech možnostech vždy úplně odlišná inscenace. A práce na ní bude u každé ze tří možností časově naprosto odlišná. (U secvičení bude nejkratší. Výsledek však bude nejměli.)

... atd.

Josef Brůček

ČINOHERNÍ SOUBORY

NA PRAŽSKÉ OTEVŘENÉ PŘEHLÍDCE
AMATÉRSKÉHO DIVADLA

Dvacátého šestého března skončila Pražská přehlídka amatérských divadelních souborů, která se konala dílem v Kulturním domě Solidarita, dílem v divadle Jana Kašky na Zbraslavi, od 24. března 1995. Tvořilo ji devět představení většinou pražských souborů a jednoho hosta. Nepřestávejte po tomto pěkném suchém úvodu číst, třeba vás bude zajímat, co na ní bylo k vidění.

Popravdě řečeno, k vidění toho bylo dost: řada šikovných mladých divadelníků, řada zdařilých hereckých výkonů i řada inscenací, které svědčily o stoupající úrovni práce souborů. Pro mne byla nejzajímavější úroveň dramaturgicko-režijní práce na inscenacích.

Je obecně známo, že režisér - a v amatérském souboru to bývá zároveň i dramaturg - má několik možností, jak nakládat se zvoleným dramatickým textem. Souzní-li jeho názor bezvýhradně se smyslem dramatikova díla, hledá tento smysl co nejučinněji sdělit divákovi. Na Pražské přehlídce k tomu došlo ve dvou případech. Oba soubory - divadelní skupina Na cestě P.M. i divadelní soubor Teta - zvolily dramatická díla dobrých autorů, po všech stránkách značně náročná. V obou případech byla předloha dramaturgicky správně rozkryta, zásluhou do předlohy byly minimální. Ale zatímco v inscenaci Turandot (Daniela Fischerová: Princezna T.) souboru Na cestě režiséra Jana Kalimonová nalezla spolu s herci i ostatními spolupracovníky účinné jevištní výrazové prostředky k emotivnímu sdělení smyslu dramatického díla, v inscenaci čtyř příběhů Oldřicha Daňka nazvaných Zdaleka ne tak ošklivá, jak se původně zdálo, souboru Teta, byly tyto výrazové prostředky (režie Irena Nohejlová a Michal Kolář) nalezeny a uplatněny jen v prvním příběhu athénské. Herecká nevyrovnanost a režijní necitlivost ke stavbě dialogu způsobila v ostatních třech jednotlivost a absenci napětí. Nicméně má letošní inscenace souboru Teta v porovnání s loňskou a předloňskou vstoupnou úroveň.

Může ovšem nastat případ, že režisérův názor souzní se smyslem dramatikova díla, ale při hledání nejučinnějších jevištních výrazových prostředků vyvstane potřeba určitých úprav předlohy - krácení zdlouhavých partií, eliminace přebytečných postav, vytvoření předpokladů pro posun ve výkladu dramatických postav směrem k současnosti - ovšem aniž by byl změněn základní smysl díla. I takové případy se na Pražské přehlídce vyskytly. Byla to inscenace Manon Lescaut aneb výpisky z Nezvala v nastudování Divadelního sluku Dovejvrtky v dramaturgii a režii Martiny Šrámkové. Krácení Nezvalova textu svědčí o jeho pochopení, posun k současnosti je ve všech jevištních výrazových prostředcích zřetelný a nenásilný včetně vesměs úspěšné práce s veršem, základní příběh i smysl díla je zachován. Škoda jen, že Manon vyznívá jako dramatická postava, která už od začátku ví, že špatně skončí, a tím si snižuje zbytečně klenbu postavy. Ale i přesto je inscenace Manon zatím tím nejlepším, co jsem od sluku Dovejvrtky viděla. - Sem patří i inscenace Divadelního spolku v Braníku Z dob dávno minulých aneb Jak se původně zdálo, která je, jak praví program, zpracována „na motivy divadelní hry Oldřicha Daňka Zdaleka není tak (má být ne tak) ošklivá, jak se původně zdálo“, aniž by bylo uvedeno, kdo je autorem tohoto „zpracování“. Ve skutečnosti se za „zpracováním na motivy“ skrývá škrtý zmrzačená Daňkova hra, z níž je vyškrtuta celá partie Chóru, celý třetí příběh a všechna důležitá místa prvního a druhého příběhu. Vzhledem k tomu, že tyto škrtý mění základní smysl dramatikova díla, navíc českého žijícího dramatika, je toto počínání anonymního škrtatele z hlediska autorskoprávního značně riskantní, navíc když z inscenace, které chybi zcela režie, je patrné jen to, že oba účinkující jsou patrně velmi slušní herci, mají-li dobré režijní vedení.

A konečně může nastat případ, že režisérův názor souzní se smyslem dramatikova díla v jeho základní obecné podobě, jejíž konkrétní realizace v posunu k současnosti inspiroje režiséra k použití takových jevištních výrazových prostředků, které předpokládají částečné nebo úplné rozbouření materiálu dramatikova díla a jeho přestavění. Takovým případem byla na Pražské přehlídce inscenace Rádobýdvala Klapý nazvaná Ukrutný Lorco coridou voníš. Základní smysl a stavební materiál poskytl režisérovi Ladislavu Valešovi hra Federiga G. Lorcy Dům Bernardy Alby. Valeš koncipuje inscenaci jako tvrdý napínavý zápas, který užitými jevištními prostředky připomíná coridu, v níž každá z postav je střídavě býkem i toreadorem. Realizaci této koncepce plně podporují všechny složky inscenace - přestavbou Lorcovy předlohy počínaje a řešením jevištního prostoru, hudební stránky, světla i koncepce dramatických postav a jejich osudů konče. Základní smysl původní Lorcovy hry je umocněn metaforou coridy, v níž násilí plodí zase jen násilí. V tomto případě je možno do podtitulu napsat volně na motivy divadelní hry F. G. Lorcy atd.

Ojedinělým případem, s nímž se můžeme setkat jen výjimečně, byla inscenace Divadla ochotníků Esence, nazvaná Tři Klicperové najednou. Jde o montáž z materiálu tří Klicperových her - Ptáčníka, Ženského boje a Zlého jelena. Kdysi napsal něco podobného Vladi-

mír Strnisko volně na motivy s použitím některých dialogů z her Carla Goldoniho s názvem Goldoniáda. Vycházel z Goldoniho zápletkových modelů a dováděl je ad absurdum (např. násobení pletich intrikánů, souborů nápadníků, působnosti fámy, počtu pánů, které sluha obsluhuje atd.), zatímco autorka a zároveň režisérka Tři Klicperů Marie Kubrová v podstatě skládá příběh rámovaný předeherou a dohrou z částí dialogů a situací, vyňatých z Klicperových her. Klíč ke smyslu tohoto počínání je asi v prologu, kterému jsem při představení nerozuměla. Celkem jde o zajímavý pokus, jehož jevištní realizace je režijně nápaditá s dobrou hereckou úrovní, ale její smysl mi uniká.

Další tři inscenace Pražské přehlídky vznikly na základě autorských prací členů souboru. Soubor Divadlo a život při karlínském Spektru uvedl hru **Strop**, kterou napsal a zároveň i režíroval Milan Špale, soubor Teta uvedl inscenaci „rytíry“ **Theobald a Cyprián**, jejímž autorem je Michal Kolář, a Kulturně divadelní spolek Puchmajer se účastnil inscenací **Každý má své IQ** autorů M. J. Švejdy a V. Mikulky. Protože na Pražské přehlídce není zvykem, aby soubor poskytl texty autorských prací porotě předem, ubírá se posuzování jevištního výsledku většinou cestou „dojmologie“. Tuto cestu odmítám, zvláště jde-li o písemný veřejný projev, kdy druhá strana nemá současně možnost dialogu, a omezují se pouze na poděkování za představení.

Poděkování si zaslouží samozřejmě i ostatní soubory přehlídky včetně hosta Divadla AHA! z Lysé nad Labem, které uvedlo inscenaci hry G. Taboriho **Goldbergovské variace**.

A co závěrem? Úroveň dramaturgicko-režijní práce byla lepší než na loňské přehlídce. To mne těší.

Jarmila Černíková

Kulturní centrum v Rakovníku ve spolupráci s Amatérskou divadelní asociací uskutečnilo ve dnech 15. - 18. 3. 1995 již XIX. ročník Wintrová Rakovníka, středočeské krajské přehlídky amatérského divadla. Přihlásilo se na ni devět souborů. Organizátoři předem ověřili přihlášené inscenace a vybrali jich pět do hlavního programu přehlídky a jednu navíc hostujícího souboru z Nového Strašce s inscenací daistických textů.

Ona selekce se projevila výhodou zejména v tom, že vše, co se na jevišti Tylova divadla v Rakovníku objevilo, neslo pečet jisté kvality. Nuže, co to bylo:

- Scéna Kralupy n. Vlt./ J. Patrick - Podivná paní Savageová;
- DS Havlíček Spolana Neratovice/ J. Patrick - Opalu má každý rád;
- Divadlo AHA! Lysá nad L./ G. Tabori - Goldbergovské variace;
- DS Týl Říčany/ J. Tetter - Zed;
- Dividýlko Slaný/ E. Kishon - Židovský poker.

Obě hry J. Patricka jsou ověřené stálice na divadelních prknech. Jejich poslání, volající

po lidskosti, je právem vrací na jeviště, aby promlouvaly výsostně aktuálně.

Čerstvá kralupská inscenace, v níž dominují herecké výkony M. Čížkové v titulní roli a M. Brázdilové v roli Slečny Willy (ceny), má rezervy v důslednějším uplatnění řídicích úkolů dramatických postav, a tím i ve stavbě dramatických situací a celku inscenace z hlediska režijního.

Znovuobnovená inscenace neratovických (po vynucené přestávce) je naopak v tomto ohledu příkladná. Je tomu tak díky režii Milana Šáry (cena) - zdařilé stavbě situací, uplatňování významových akcentů, dobrém temporytmickém členění, v neposlední řadě zajištění i vedením herců. Inscenaci vévodí herecký výkon Marie Živné v titulní roli (cena). Nadprůměrný inscenační výsledek by získal zejména dořešením některých scénografických prvků a větší plasticitou v hereckém projevu některých protagonistů, zvláště Fr. Živného v postavě Šalamouna. Neratovická „Opala“ získala cenu za inscenaci a byla nominována k účasti na Divadelní Třebíči.

Ne zcela neznámým, leč málo frekventovaným titulem je **Zed polského autora J. Tettera**. Říčanskému Týlu se, navzdory kvalitní předloze a velice dobrým hereckým výkonům P. Němce a J. Kulha-

nové (ceny), nepodařilo zúročit tyto nesporné premisy bezezbytku. Dramaturgie a režie K. Purkara ponechala ke škodě stranou možnost zpřítomnění hry zakódované svými reáliemi v totalitním společenském systému. Spolu s nedořešenou scénografií a sporným vedením jedné ze tří postav hry, zůstala snaha o životný divadelní tvar nedotažena.

Zbývající dvě hry jsou novinky. Obě jejich inscenace jsou zároveň v kontextu amatérského divadla přinejmenším pozoruhodnými událostmi. Z tohoto důvodu si dovoluji věnovat jim poněkud větší prostor. **Divadlo AHA! z Lysé n. L.** uvedlo hru George Taboriho **Goldbergovské variace**, hru vymykající se z průměru dramatické produkce. Soubor v čele se svým režisérem Miroslavem Pokorným (cena za dramaturgii), inscenoval text z rodu dramatického básnictví, text velice chytrý a plný fantazie. Hra je koktailem staro- a novozákonických mýtů a legend, historických reálií lidstva z nejhroznějších, lidskému rodu nelichotících skutečností z nedávné i nejživější současnosti. To vše je v ní traktováno jako zkouška divadelního kusu, který má být zakrátko uveden před publikem.

Soubor zprostředkovává divákům kritický pohled na existenci lidského společenství v jeho nepoučitelnosti historií a klade divákům otázky po schopnosti lidské populace být lidskou. Inscenace je z rodu „režisérského divadla“, vypovídá o invenci a obrazotvornosti režiséra. Jejím nesporným kladem je výtvarné řešení, zejména v kostýmní složce, která je dílem J. Škvry (cena). Má výbornou muziku, jejímž autorem je člen souboru P. Moravec (cena). Inscenace funguje nejlépe tam, kde režie nalezla klíč k obrazovému sdělení, korespondujícímu se sdělováním verbálním. Nefunguje tam, kde je verbální sdělení obrazovým přehlušeno. Nejproblematičtější je v inscenaci hlasová exprese většiny protagonistů, pro vlastní obsahové sdělení je to nejcitelnější u postavy Pana Jaya v podání J. Rezka. Jinak je tomu u J. Škvry, který se v roli Goldberga vymyká ze stereotypu, který onou hlasovou expresí v inscenaci nastává. Výkon J. Škvry (cena) je mimořádnou hereckou kreací, zprostředkující divákům významy mnohovrstevnatého Taboriho textu. Zrodila se v každém případě inscenace, která i přes uvedené problémy vybočuje z šedi průměru. Bude patrně oslavně vítána jedněmi a kriticky nahlížena jinými.

Židovský poker, to jsou povídky izraelského humoristy Ephraima Kishona, které svedly člena Dividýlka - Jiřího Šímu - k jevištnímu přepisu, a to k přepisu v zásadě zdařilému (cena). Vybral jich celkem sedm. Jedna z povídek je rozfrázována a tvoří expozé hry a mezihry dalším, které jsou uzavřenými celky. Kompozice má svůj logický řád a smysl, korespondující s hlavním obsahovým sdělením, že totiž hrát si na něco, čím nejsme - blufovat sebe a své okolí - vede vždycky k prohře. Zatímco v první povídce blufuje postava sama sebe, v dalších své okolí, v následujících se blufují všichni obyvatelé domu, tvořící sociální vzorek společnosti, a to tak, že prohra je totální. Tato, v textové předloze, logická stavba hry, má úskalí v nerovnovážné atraktivitě jednotlivých příběhů. To se projevilo i jako hlavní problém inscenace. První ucelený příběh a rovněž i ten poslední neskýtají tolik možností k rozehrání jako ostatní, zvláště dva předposlední, v nichž inscenace vrcholí. Dochází tak k tomu, že chybí razantnější otevření hry a k tomu, že posledním příběhem inscenace retarduje. Snad by pomohla hutnější jevištní zkratka. Po dotvoření volá i onen rozfrávaný příběh, zpracovaný jedním protagonistou, u nějž jsou rezervy zvláště ve slovním jednání.

Pojmenované problémy jsou však řešitelné a je třeba zdůraznit, že Dividýlko připravilo poeticko-satirický kabaret, který je inteligentní zábavou, vzbuzující u diváků salvy smichu. Nejde přitom o laciný humor, nýbrž o užitek divadelní invence kolektivu, promítající se v nápaditosti a divadelní fantazii, ve stavbě situací a gagů, v jejich přesném načasování, v neposlední řadě v nalezení a využití přesných typů. Nadto vše to o něčem je, o problému velice aktuálním. Herecky zaujali zvláště Jiří Šíma (cena) v povídce **Oslogrolls**, která je skutečným vrcholem inscenace, a také M. Merklová v epizodní roli v povídce **Adopce**. Inscenace má scénografii, která používá několik základních prvků (věšák, stůl, židle atp.) a s fantazií souboru vlastní vytváří jednoduchými prostředky variabilní prostor pro hru.

Wintrův Rakovník se po loňském chudíčkém ročníku opět zaskvěl ve své kráse. A to nejen úrovní inscenací, ale také jejich obsahem, voláním po lidskosti či úsměvným pohledem na vrásky, které má ve tváři.

Milan Strotzer

Volyňské divadelní jaro '95

Postupová přehlídka amatérského divadla pro jihočeský region Volyňské divadelní jaro '95 se konala v termínu 24. - 26. 4. 1995 v divadelním sále Na Nové ve Volyni. Na přehlídce bylo přihlášeno celkem 6 souborů, z toho své hry prezentovalo pouze 5.

Divadelní soubor Studio Volyně - volné sdružení jihočeských divadelníků - se představil westernovou komedií R. H. Douglase **Tajemství větrného kaňonu** v režii Z. Pošívala. Soubor je již dlouhodobě zárukou kvality. Plnokrevně a s chutí zahráné představení, se zajímavými hereckými výkony, se odehrává ve vkusné a zároveň i relativně nákladné scéně.

Divadelní společnost D 111 z Českých Budějovic se představila hrou **Zdeňka Bořila Srdce a kříž**. Jedná se o vlastní autorskou tvorbu jednoho z členů souboru za režijní spolupráce Vladimíra Voldřicha. Zajímavá a nápaditá hra je inspirována životem Fr. Villona a románem J. Loukotkové Navzdory básník zpívá.

Středoškolský soubor Tatramani z keramické školy v Bechyni přijel do Volyně s vlastní dramatičkou Wernischových **Sežraných spisů** a knihy **Doupě latinářů** v režii Josefa Brůčka. I když představení bylo velice krátké (cca 20 minut), sršelo vtipem a nápady. Bylo zajímavé zpracováním témat, týkajících se poezie, prostředky divadelní koláže. Příjemné bylo užití živé hudby.

Šumavský ochotnický spolek Prachovice se představil monodramem **Biletárka** od Arnošta Goldflama v podání Brigitte L. Havelkové a režii Jiřího Zikmunda. Představení bylo sehráno na velmi dobré úrovni, se snahou pracovat s divákem, což však ne vždy bylo dotaženo do konce.

Jako poslední soubor se představil divadelní spolek Městského kulturního střediska v Pacově se hrou **Františka Ringo Čecha Divčí válka** v režii Vlastimila Sobeka. Představení, hrané s chutí a nadšením pro zábavu svou, ale i druhých, pobavilo publikum. Lze je však hodnotit jako průměrné, bez výraznějších hereckých výkonů.

Přes problémy s porotou bylo nakonec rozhodnuto a na Divadelní Třebíč a Šrámkův Písek byly nominovány předsedy poroty Jiří Wimmerem soubory: do Třebíče Studio Volyně s hrou R. H. Douglase **Tajemství větrného kaňonu** a z představení spadajících na přehlídku v Písku divadelní ztvárnění Wernischových veršů **Sežrané spisy** v provedení bechyňského souboru.

I když se v letošním roce počet hrajících souborů na přehlídce podstatně snížil, přetrvávají problémy ve výběru souborů. Není dopracován systém výběru, je znát absence okresních výběrových kol, či jiné formy, která by tato okresní kola nahradila. Zůstává na přípravném výboru a řediteli přehlídky, koho vybere, samozřejmě po předchozích referencích z dostupných zdrojů, což není vždy to „pravé ořechové“.

Jiří Houzím

Západočeské Horažďovice již podvanácté!

I když dvanáctka neavizuje významné jubileum, přesto dvanáctá divadelní přehlídka západočeských amatérských souborů zůstane zapsána v historii zlatým písmem. A to hned ze dvou důvodů.

Ten první je její netradiční zahájení. Členové Divadelního klubu v Kraslicích přilákali na malé nádražíčko v Horažďovicích početné diváky v čele s panem starostou, staročeskou dechovku a kostýmované členy domácího souboru. Krasličtí použili netradiční způsob dopravy. Díky porozumění představitelů města Kraslice a sokolovského klubu společnosti historických motorových vozidel M 131,1 se mohla uskutečnit jízda divadelního vlaku. O jeho jízdě se zmiňují na jiném místě Amatérské scény.

Ten druhý, a pro samotné divadlo významnější, je výrazná umělecká úroveň inscenací. Se čtyřmi inscenacemi se bojovalo o postup na Divadelní Třebíč 1995.

Dvě inscenace přivezl svým motorovým vláčkem kraslický Divadelní klub. Ta první - **Horníčkovo SETKÁNÍ S VERONIKOU**. Autor se v předloze vyrovnává se svým věkem a se všemi nebezpečími této

životní etapy, s nebezpečím nudy, ztráty fantazie, hravosti, svěžesti lidského rozumu i srdce. Stejnou potřebu zřetelně cítili i oba protagonisté inscenace, i když zůstali jen na poloviční cestě. Absence pocitu vyprahlosti mužského představitel - Jan Macháček - a souboje se vlastní samotou a smíření se s danou situací při příchodu neznámé dívky - Jana Kocifajová - nevyvolává ostrý konflikt, ale jen konfliktní situaci. Z inscenace je bohužel málo cítit, s čím se obě postavy potučený a obohacený vracejí zpět, on do svého věku, ona do svého manželství. Inscenace plná Horníčkovy humoru pobaví zásluhou obou představitelů.

Ta druhá, ve svém výsledku úspěšnější, svěží a vtipná dramati-zace **Bradfordovy předlohy ČERNOŠSKÝ PÁN BŮH A PÁNÍ IZRAELITI** z pera a v režii nadějně Aleny Vyšehradské. Představení má v čele několik špičkových hereckých výkonů - Zdeněk Smrč v roli Pána Boha, Lenka Karmazínová v několika postavách - a je nesené spontánní kolektivní souhrou, podepřenou šťastným výběrem písniček s živým hudebním doprovodem. Zaslouženě byla inscenace odbornou porotou - ve složení Jiří Hraše, Václav Beránek a Marie Caltová - doporučena do Třebíče. Možná, že inscenace získá ještě více několika vhodnými škrty.

Spolek divadelních ochotníků v Radnicích nastudoval detektivní komedii **Johna Boyntona Priestleye NEBEZPEČNÁ KŘÍŽOVATKA** v režii svého vedoucího Jaroslava Vyčichla. Text anglického autora má zajímavou formu. Detektivka v určitém momentu přerůstá v hlubší filozofičtější pohled na život. Souboru se podařilo vytvořit kompaktní představení plné napětí a zvratů, i když se mu „podařilo“ - ke své škodě - avizovat tragické vyznění hry brzy na začátku inscenace. Pro svoji bezespornou kvalitu byla inscenace doporučena do výběru do Třebíče.

Poněkud zklamáním byl výběr textu Divadla **DIALOG z Plzně**. Je chválné, že soubor tradičně nechce jít vyšlapanými cestami a zvolil novinku českého autora Jiřího Reichla **ZPRÁVA O PO-TOPĚ**. Problém inscenace spočívá v dramaticky nedopracovaném textu - zamílené téma, absence zajímavého konfliktu a nevyrazné charaktery postav. Je až podivuhodné, jakou práci s tímto textem vynaložila režisérka Slávka Trčková. I přes kultivované a vyrovnané herecké výkony zůstala snaha pouze v prvním plánu, v rovině sdělovací. I když hra byla souborem **DIALOG** uvedena jako světová premiéra v současné době, její vznik spadá do roku 1985. Celé desetiletí otupilo hroty pohledu na rozpadající se politický systém. Výtvarné prostředky sice posloužily herci, ale postrádají estetickou hodnotu. Věřím, že neustálé hledání zajímavých textů bude mít příště šťastnější ruku.

Na závěr přehlídky se snažil zaujmout dětské diváky soubor **MINIDIV z Ostrova PIRÁTSKOU POHÁDKOU** ve vlastním zpracování na motivy V. Farové. Zůstalo u snahy.

Dvanáctá divadelní přehlídka v Horažďovicích, která navazuje na dlouhou řadu bývalých krajských přehlídek v Ostrově, Kraslicích, Mariánských Lázních, skončila a je zařazena jako úspěšná.

Vlastimil Ondráček

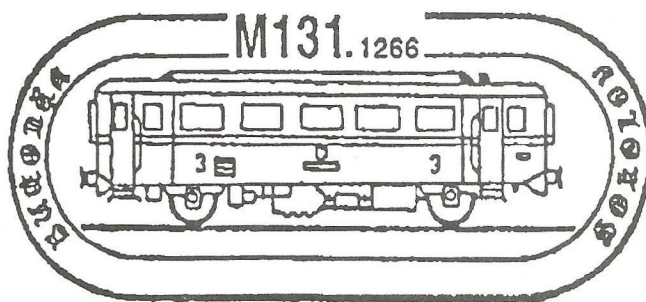
Svědectví o jízdě divadelního vlaku

Ne, nepíše se letopočet 1883 a není to svědectví o jízdě prvního divadelního vlaku z Domažlic do Prahy.

Je 17. března 1995 a na kraslickém nádraží je nezvyklý ruch. Krasličtí ochotníci, členové Divadelního klubu se chystají na XII. západočeskou oblastní přehlídku amatérských souborů v Horažďovicích. Na tom by nebylo nic neobvyklého, Krasličtí jsou jejími pravidelnými účastníky. Neobvyklý je dopravní prostředek.

Na kolejkách kraslického nádražíčka je přichystán historický motoráček M 131,1266 s vlečákem upraveným jako „bufeták“. Poděkování patří představitelům města Kraslice a členům Společnosti historických vlaků, klubu M 131,1 v Sokolově.

Jízda z Krušných hor do sokolovské pánve probíhá v pohodě. Ale co bude dál mezi rychlíky, osobními vlaky a nákladáky na nejzatíženější jednokolejce mezi Paříží a Varšavou, tedy mezi Chebem a Plzní?

Nezbytné pózování pro okresní tisk v Sokolově a vyrazíme bez zastavení až do Chebu, nezbytné „rozkazy“ o mimořádnostech a vyrážíme na „chebskou“. Jako dlouholetý železničář jsem byl zvláště zvědavý - profesionální deformace? - Strojvedoucí, jen tak mimochodem mi prozrazuje, že natáčet se svým „miláčkem“ v Troškově filmu „Slunce, seno, jahody“, s profesionální hrdostí udržuje povolenou „šedesátku“ zelenou ulici, kterou mi vytváří plzeňští dispečeri. Elektrické parádnice s dlouhými řadami nákladních vozů „na háku“ se z vedlejších kolejí závistivě dívaly, co je to předjíždí, takový dědeček! Dvě nutné zastávky na vykřikování s rychlíkem a osobním vlakem a vjíždíme do přeplněného plzeňského nádraží. Tisk, rozhlas a Hanka Šiková se šampaňským. Pozdravení, přípitek, pár slov pro tisk a rozhlas a „ženou“ nás dále. V Horažďovicích - předměstí jsme o hodinu dříve. Horažďovičtí nás čekají až později, nejsou připraveni na slavnostní uvítání. Ale to stálo za to. Nástupišť malého nádraží v Horažďovicích plně diváků v čele s panem starostou, krojovanými členy místního divadelního souboru a nezbytná dechovka. Vítání chlebem a solí, ale nejen chlebem. Horažďovická přehlídka začíná.

Vlastimil Ondráček

Vavříny do Hrádku nad Nisou, nejvíce kuliček Děčínským

Severočeská divadelní přehlídka amatérských souborů „Děčínská brána 95“ proběhla 30. 3. až 2. 4. v městském divadle Děčín. Šlo již o třetí ročník této přehlídky tradičního divadla.

V hlavní soutěžní části přehlídky vystoupilo pět divadel: domácí soubor Karel Čapek (René de Obaldia: „Vít ve větvích sasafrasů“), Divadelní klub Jirásek Česká Lípa (William Shakespeare - Václav Klapka: „Play Mackbeth“), soubor Vojan Hrádek nad Nisou (N. V. Gogol: „Ženitba“), soubor Ivana Olbrachta Semily (V. K. Klicpera: „Ženský boj“) a Studio BEZ Turnov (Miroslav Horníček: „Dva muži v šachu“). Vavříny, cenu za kolektivní herecký výkon a postup na národní přehlídku v Třebíči sklidil Vojan Hrádek nad Nisou, do širšího výběru byl doporučen také Jirásek Č. Lípa. Individuální ceny obdrželi: Lida Panenková (Děčín-herecký výkon), Kateřina Baranovská (výtvarné řešení), Renata Grolmusová (výtvarné řešení) a Jaroslav Fotr (scénická hudba - všichni Č. Lípa), Jiří Pošepný (Semily - herecký výkon) a Daniela Weissová (Turnov - herecký výkon).

Porota, která tyto výsledky stanovila, pracovala ve složení: Josef Doležal, Rudolf Felzmann, dr. Jaromír Kejzlar, Josef Barták a stážista Jiří Trnka.

Tzv. cenu diváka obdržel Divadelní spolek Karel Čapek Děčín. Diváci určovali pořadí své přízně tak, že po představení vždy vhodili předem obdrženou kuličku do vazy s nápisem „PARÁDA“ (3 body), JDE TO (2 body), nebo NIC MOC (1 bod). Pořadí: Děčín (průměr 2,84), Turnov (2,79), Semily (2,54), Hrádek (2,51), Č. Lípa (2,23). Z těchto výsledků je zřejmé, že přehlídka se divákům líbila. Potěšující je i fakt, že přes rychlý sled představení navštívilo každé z nich minimálně sto diváků, některá i podstatně víc.

P. Panenka

1. regionální přehlídka amatérského divadla v Novém Městě na Moravě 2. - 4. března 1995

Musím předeslat, že úsměv Hejkala byl nádherný, smích ještě krásnější. A to už nmluvím o péči novoměstského souboru HORDA, který zabezpečoval celou přehlídku. Mimo

to ještě dvakrát soutěžně vystoupil. Sluší se ještě složit poklonu duši celé akce Maruše Junové - neustále usměvavá a plné energie. Soutěžilo se ve dvou kategoriích. V první soubory hrající pro děti.

Soubor HORDA a ZUŠ Nové Město na Moravě

H. Ch. Andersen: Malá mořská víla, dramtizace František Pavlíček

režie: Marie Junová, scéna - žáci ZUŠ, hudba - Milada Petrovičová

Nestárnoucí příběh o velké lásce vily k nestálému člověku je zvláště dnes tolik potřebný pro dětského diváka. Problém je v tom, že na začátku měla být ostrá tužka dramaturga či režiséra. Někdy je text mnohomluvný. Herecky jsou velmi dobří zvláště mladí. Poctivý pokus o iluzivní pohádku, i když ještě s řadou problémů.

DS „Na kopečku“ Psychiatrické léčebny v Jihlavě Zdeněk Kozák: Český Honza

režie: Petr Pazourek

Problém pohádky je už ve scénáři, který je snůškou všeho možného. Herecky je soubor vyrovnaný, zvláště představitel Draka a Babička jsou milými studiemi rolí. Bohužel v druhé polovině ztrácelo představení dech - složité přestavby.

K přímému postupu na Rakovník nebyl nikdo navržen.

Druhou kategorií tvořily soubory k postupu na Třebíč.

DS HORDA Nové Město na Moravě

A. Christie: Deset malý černoušek

režie: Marie Junová

Vděčné představení oblíbené detektivky poskytuje herecké příležitosti, které jsou plně využity zvláště dámskou částí souboru. Představení však pro svou délku trochu ztrácí na tempu v poslední třetině.

DS Nové Veselí

Molière: Chudák manžel - klasická komedie postrádala jasný klíč a nadsázku. Problémy byly ve zpěvu a scénografii. Leč, jedná se o poctivé sousedské divadlo v dobrém slova smyslu.

DS MěKS Hustopeče u Brna

Jan Werich: Teta z Bruselu

režie Jiří Mertlíček

Představení vzniklo ke 100. výročí založení divadla v Hustopečích a dává možnost k vyřádní herců. Leč, i přes nasazení všech má řadu problémů.

DS ROTUNDA Jihomoravské divadlo Znojmo

Pavel Kohout: Ubohý vrah

režie Jiří Čapoun

Nelehké představení o jednom nešťastném životě bylo skutečně vrcholem přehlídky - jasná stavba, kolektivní souborová hra, scénografie mající názor atd. Postupuje přímo na Třebíč 1995.

Jaroslav Dejl

Blanenský festival komedií

V závěru letošního března uspořádalo občanské sdružení Blanenské divadlo ve spolupráci s dalšími pořadateli v Klubu ČKD regionální přehlídku vyspělých divadelních kolektivů „Blansko 1995“. Na festivalu, který byl zároveň postupovým soutěžním kolem květnové národní Divadelní Třebíče, představila se odborné porotě a nepočteným divákům trojice jihomoravských souborů z různých okresů, a to výhradně s veseloherním a hudebním repertoárem.

Úvodní večer náležel hostitelskému Blanenskému divadlu, které sáhlo k poslední hře z dílny Osvobozeného divadla - Pěsti na oko od Jiřího Voskovce, Jana Wericha a Jaroslava Ježka. Scénarista, režisér a také výtvarník Jiří Polášek, který se s podobným odkazem meziválečné avantgardy setkal již počtvrté, původní předlohu dosti výrazně upravil. Pod názvem Caesarovo finále tak nabídl „pět posthistorických humoresek s deseti postevergreenovými melodiemi“, hranými živou kapelou. Po jeho loňském Oslu „beze“ stínu opět vznikla apokryfní scénická koláž, v níž při zachování úvodního rámce divadla na divadle byly některé sekvence (např. převratový obraz s Čehonou nebo i Davidův nos) textově aktualizovány. Na oprostěné scéně se stylizovaným trojským koněm prokázala sedmičlenná parta interpretační vyrovnanost a neběžnou schopnost dynamického syntetického herectví, v němž předscény klasické dvojice protagonistů postupně přebírali různí účinkující. I když převažovala slovní a pěvecká složka nad jevištní akcí, dýchlo blanenské nastudování současným plebejským pohledem na zákulisí světa mocných a setkalo se s dobrým diváckým ohlasem.

Přirozeným vrcholem přehlídky se stal prostřední večer, v němž Ořechovské divadlo z Ořechova u Brna představilo původní text svého profesionálního režiséra (zároveň též scénografa a hudebního skladatele) Vlastimila Pešky. Bylo-nebylo aneb Jak Švédové L.P. 1645 Brno marně dobývali. Z podnětu švédského lidového spisovatele Hanse Eriksona se vyklubala vtipná předloha, volně inspirovaná 350. výročí obléhání města generálem Torstensonem. Hravá poetika po všech stránkách zdařilé inscenace navázala na dlouholeté zkušenosti vyspělého souboru s osobitou podobou muzického jevištního projevu. Stylově čistý výsledný tvar, nápaditě variující tradici lidového a jarmarečního divadla, nepostrádal svižný temporytmus; jednotlivé gagy gradoval do rozverných komediálních situací, střídání pasáží mezi folklorně lyrickými, a šikovně si poradil i s přímou aktivací spokojeného obecenstva.

Závěr přehlídky, z níž byli do Třebíče nominováni Ořechevští a doporučení Blanenští, patřil souboru MěKS Hustopeče s populární veselohrou Jana Wericha Teta z Bruselu, vycházející z lokální frašky J. N. Nestroje. Režisér Jiří Mertlíček zaktivizoval po období útlumu několik generačně odlišných ochotnických skupin, ale na rozdíl od stmelnějších repríz v domácím prostředí se v kontextu obou ostřílejších festivalových souborů tentokrát až příliš obnažila interpretační nesourodost a rozdílná jevištní zkušenost účinkujících.

Vít Závodský

Za Thálií na Hanou

Počátkem letošního jara uspořádalo Městské kulturní středisko v Kojetíně ve spolupráci s přerovským Okresním úřadem již čtvrtý ročník Přehlídky amatérských divadelních souborů regionu Haná. Přijelo sem pět kolektivů ze čtyř okresů, na úvod mimo soutěž vystoupila Rádost z Oder s muzikálem Billyho Wildera a I. A. L. Diamonda Někdo to rád horké, režirovaným Milošem Čížkem. Čtyřlenná odborná porota, vedená rozhlasovým režisérem Vladimírem Týřlem, každé vystoupení zevrubně veřejně rozebrala. Festivalová nabídka byla tentokrát zaměřena převážně zábavně, avšak interpretační úroveň jednotlivých nastudování se dala dobře kvalitativně odlišit.

Dvě inscenace se pohybovaly v pásmu běžného průměru a k dalšímu postupu vybrány nebyly. Ochotníci z Velké Bystřice zvolili vděčnou hudební veselohru Václava Štecha v úpravě Miroslava Horníčka Svatba pod deštníky aneb Zvoní se po třetí. Režisér Čestmír Hradil (takto starosta obce) našel pro většinu maloměstských figurek přijatelné typové obsazení (ještějný purkmistr Sadilek Jaromíra Klenovského, vdavekchtivá vdova Kváčková Renaty Zavadilové), ale představení s aktualizujícími narážkami přece jen chyběl vaudevillový švih. Divadlo hanácké obce Prostějov sáhlo po první aktovce z triptychu amerického dramatika Roberta Andersona a pod názvem Poznání šokem ji rozvinulo ve větší celek. Hrající režisér Zbyněk Melka s jevištně zkušenější partou (oceněný Jiří Vrba v postavě nezaměstnaného kumštýře Tatička) úskalí konverzačky s absurdními prvky zdolával celkem snaživě.

Divadlu Přerovských strojůren se dařilo se shakespeareovským apokryfem izraelského dramatika Ephraima Kishona Byl to skrývan; starší nastudování Ludmily Kučmerčíkové střídalo realistické uchopení banálních situací s mírnými přesahy do travestie a získalo pevnou oporu ve výkonech dobře sehraných a také oceněných protagonistů Slavomíru Odložilovi (Romeo) a Aleně Hošťálkové (Julie). Teprve předpremiéru měl v Kojetíně soubor Domu kultury Kroměříž, oslavující právě 130 let ochotnické aktivity v tomto městě. Dramaturgicky značně náročný muzikál Grigorije Gorina Thyl Ulenspiegel soustředil pod vedením herce Slováckého divadla Karla Hoffmanna početnou mladou partu, která se v nadčasové oslavě boje za svobodu ráda obešla bez playbacků a hrála s nefalšovanou chutí, o čemž svědčilo též ocenění kreací Radka Štěpána (mužný Thyl) a Martiny Pulkrábkové (tvárná Nelle). Vedle oněch dvou porotou doporučených titulů byl k přímému postupu do národní přehlídky v Třebíči po právu nominován známý přerovský Dostavník, který si letos připomíná čtvrtstoletí soustavné práce a vybírá si především hudební předlohy. Také zde dokázal hostující režisér Jiří Vobecký zainteresovat početný mladý soubor pro hru Lubomíra Feldeka Jánošík podle Vivaldiho, která vtípně zpochybňuje mýtus národního hrdinství a umožňuje scéně sladit spontánní muzický projev lidového chóru se zdatnými sólisty (individuální ceny převzali Tomáš Šulaj v titulní roli a Renata Bartlová jako jeho milenka Katarinka).

Organizačně spolehlivě zvládnutou přehlídkovou akci bohužel citelně poškodily malý zájem kojetínských diváků i soutěžní neúčast místních ochotníků - tyto podstatné a opakující se vady na kráse volají už konečně po svém odstranění. vz

Krajový divadelní festival Podbeskydí

Divadelní centrum Podbeskydí ve Frýdku-Místku, v jehož čele je neúnavný organizátor, režisér, herec atd. Mgr. Jan Krulíkovský, uskutěčnilo již třetí ročník krajeového festivalu, na němž se tentokrát zúčastnily soubory ze 6 okresů. Mělo jich vystoupit vcelku 12 ze 13 inscenací, a to souborů činoherních, souborů zavedených, s letitou tradicí i souborů mladých věkem svého trvání a svých členů, souborů tradičních i netradičních svými výrazovými prostředky, souborů poetického divadla a konečně souborů, jež vstoupily na půdu muzikálu. Vystoupilo jich nakonec o jeden méně, tj. o Kotouč Štramberský (Nikolaj - Tři na lavičce).

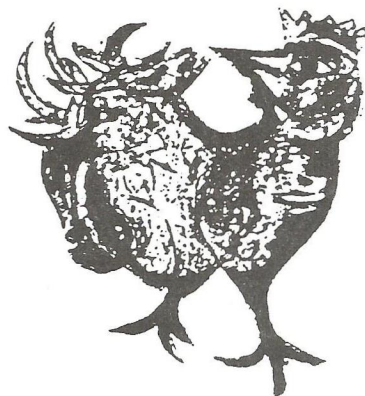
Ve dnech 18. - 19. a 25. - 26. března 1995 se kolem AJ divadla Na Slezské ve Frýdku rozprostřela divadelní múza měrou vrchovatou, s náručí rozvířenou rozmanitostí žánrů i široké paletě výrazových prostředků a poetik. Po hostujícím souboru Svítání z Hodoňovic s hrou pro děti (G. Shultze - Čertovy zlaté vlasy) se v hlavním programu objevila česká klasika - Tyllův Strakonický dudák v provedení souboru gymnázia T.G.M. Vsetín i česká současná dramatika, hra

M. Horníčka Malá noční inventura v nastudování Studia Šumperk (cena za inscenaci a doporučení k výběru pro Divadelní Třebíč, zvláště za vyzrálé a vyrovnané herectví hlavních představitelů). Zahraníční dramatik zde reprezentovali: hra N. Simona Poslední žhavý milenec a aktovka z pera A. Stella Julie mého manžela, obě připravené souborem ze Studénky. Žánr hudebního divadla byl zastoupen inscenací Výtečníků P. Dostála a R. Pogody domácího studentského souboru S.O.S. a z americké proveniencí muzikálem P. Stoneho Někdo to rád horké, který uvedl soubor ZK Odry. Poetické divadlo mělo rovněž podvojně zastoupení. Ostravský Impuls-Pasonep inscenoval poetický text F. Pessoa Námořník (doporučení na 2. místě na Wolkrův Prostějov za výběr textu z hlediska myšlenkové hloubky a za kultivovaný výkon v oblasti slovního projevu). Amatérské poetické divadlo Rožnov p. R. předvedl svou jevištní adaptaci textu J. Ortena, nazvanou Blahoslavení tišší (cena za inscenaci a doporučení na ŠP a na 1. místě na WP za výpověď dotaženou k přesvědčivému výslednému tvaru a oslovující tématem dnešního diváka). V programu festivalu nechybělo ani pouliční divadlo. Bílé divadlo z Ostravy volilo opakovaně pro své plenerové vystoupení, nazvané Červený kohout letí k nebi, předlohu M. Bulatoviče. Zpracovalo ji do scénické zkratky prostředky lidového jarmarečního divadla. S původní autorskou tvorbou se představil soubor OB Jeseník ve hře režiséry Jarmily Josefíkové Katastrofa letu KC 135 aneb Asi jsme spadli. K původním autorským počínům lze bezesporu počítat i hru Něco velikého - jevištní přepis románu W. Millera P. Severinova, s kterým v závěru festivalu vystoupilo Pesmisticke divadlo GASEHAHA Mladé scény Krnov (cena za inscenaci a nominace na Divadelní Třebíč).

Frýdecko-místecký festival umožnil účast všech souborů, které projeví zájem prezentovat výsledky své práce, vstoupit do konfrontace s jinými soubory a přijmout hodnotící soudy, zprostředkované odbornou porotou. Přestože se organizátoři nedopustili předběžného výběru, neocitl se na festivalu soubor, jehož inscenace by propadla na spodní příčku pomyslného žebříčku kvality. Všechny inscenační počiny přispěly svým dílem k celkové dobré úrovni festivalu, a to i v případech, kdy předvedení divadelní tvar nesl s sebou problémy k řešení. Nejlepší výkony byly oceněny nejen výše uvedenými cenami za inscenace a doporučení na národní přehlídky, ale i cenami za individuální výkony režisérů a herecké - bylo jich uděleno osm.

Nedá mi, abych se nakonec blíže nepozastavil u inscenace Něco velikého, která se mi jeví jako velice zajímavá pro dramaturgickou objektivitu, tvůrčí přístup k literární předloze, ale i pro kolektivní hereckou výpověď, u inscenace, která dle mého soudu došla nejdál, pokud jde o celkový inscenační tvar. Román amerického spisovatele Warrena Millera Prezident Krokodýl inspiroval režiséru souboru Petru Severinovu k jevištnímu přepisu pro soubor krnovského Pesmistickeho divadla (cena za jevištní přepis a režii). Původní příběh líčící prostředí černošských „dětí ulice“ a vzájemně se svářících part mládeže v Harlemu, byl přenesen do blíže neurčeného velkoměsta a do obdobného prostředí bílých. Autorka hry nezůstala u pouhého převyprávění románu. Jevištní přepis obohatila o další postavy, motivické a dějové linie. Výsledkem se stal barvitý obraz mladých lidí bez domova, s jejich touhami po svobodě, po lásce, po tom, aby někde patřili, po seberealizaci, po tom něco velikého dokázat, ale také obraz toho, co je překážkou uskutečnění těchto tužeb (rodinné zázemí, společenské klima, drogová závislost atd.).

Inscenace je cílevědomě a důsledně budována jako vzájemně provázaný sled obrazů z ulice, z doupěte party mladých ztroskotanců, z dialogických scén a z vnitřních promluv jednotlivých postav hry. Po tragickém vyústění hry přichází s tématem souznící gospel-song, přinášející potřebnou katarzi. Již sama textová předloha, ale i režie členů inscenací dobře temporytmicky a akcentuje významově klíčová místa hry. Inscenace je vzácná hereckou souhrou, prýstící ze zaujatého kolektivního citění tématu a zprostředkovanou autentickým osobnostním herectvím všech protagonistů bezrozdílně. Naddto

ji zdobí herecké výkony při tvorbě hlavních dramatických postav, z nichž vyniká, ale nevyčleňuje se, Tomáš Marek v roli Duka (cena), který je ústřední postavou hry. Při další práci na inscenaci by bylo dobré věnovat pozornost dotvoření scénografického řešení inscenace, včetně rekvizit, které jsou ireálné povahy a jsou použity ojediněle. Režie bude mít zajisté dost práce s tím, aby udržela napětí po dobu trvání celého představení. Jisté avizo při festivalovém vystoupení představovaly dvě po sobě jdoucí dialogické scény.

Inscenace krnovského souboru je mimořádně naléhavou výpovědí o světě mladých lidí, který se nás týká všech, ať chceme či nechceme. Soubor tuto výpověď zprostředkovává s nezměněným zaujetím, a proto i velice působivě.

Milan Strotzer

Pražské OTVÍRÁNÍ '95

Dejvické divadlo se stalo ve dnech 7. - 9. 4. 1995 dějištěm pražské a středočeské přehlídky dětského a mladého divadla, nazvané Otvírání '95. Z původně přihlášených 38 souborů jich nakonec vystoupilo 28, z toho cca 2/3 dětských a 1/3 souborů mládeže.

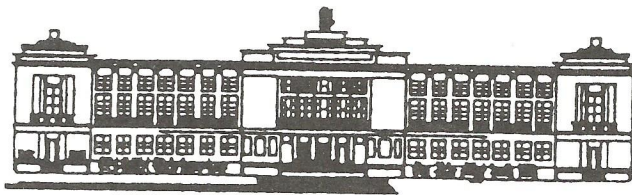
Nejpozoruhodnějšího výsledku se z dětských divadelních kolektivů dopracoval soubor Gymnázia J. Keplera z Prahy, vedený Markétou Světlíkovou v inscenaci **Středověkých morálí z Digrina**. Soubor byl nominován na Dětskou scénu do Ústí nad Orlicí. Do širšího výběru této národní přehlídky dětského divadla a recitace byly doporučeny další dva kolektivy: TY-JÁ-TR Bez názvu DDM z Prahy 7 s hrou P. Dostála a L. Vaychela **Výtečníci** (ved. Radka Tesárková) a soubor Trháček ZŠ Litol z Lysé nad Labem (ved. Martina Elišková) s **Vánoční hrou lidovou**, k níž scénář připravil Miroslav Pokorný.

Zvláštní kategorií měly na pražském Otvírání soubory ZUŠ. Konfrontace výsledků jejich práce vyústila v doporučení na národní přehlídku ZUŠ, která se uskuteční v Pardubicích. Z těchto divadelních kolektivů zaujaly inscenačními výsledky především ZUŠ Štítného z Prahy 3 (ved. Miloš Machoň) s představením nazvaným **Černý den na Tolštejně**, ZUŠ Pelléova z Prahy 6 (ved. Irena Hrubá) s epizodou **Hrobáci ze hry bílí Čapkové** (ved. Radka Tesárková), ZUŠ U Prosecké školy z Prahy 9 (ved. Zoja Oubramová) s inscenací P. Ruta **Takový beznadějný případ**, ZUŠ Ilji Hurníka z Prahy 2 (ved. Eva Glücklichová) se **Směšnými preclečkami** od Molièra a konečně DDS Vladěny ze ZUŠ v Semilech (ved. Hana Mocková) s Werichovou pohádkou **O rybáři a jeho ženě**.

Soubory mládeže a jejich vystoupení poukázaly na značné rozdíly ve vybavenosti technické a poučení o divadle vůbec. Na jedné straně se představily kolektivy, jejichž produkce trpěly všemi začátečnickými chybami, na druhém pólu se pak objevila inscenace v kontextu amatérského divadla špičková. Tento pozoruhodný protipól představovala společnost Filtré s hrou Václava Kutila **Kouzelný plav (a plav)**. To, že autor textu i oba režiséři jsou zároveň herci, vypovídá o mnohém. Je to - jistě - zvláštní typ „autorského“ divadla, jehož tvořivá kolektivnost se projevuje především určitým společným duchem souboru, stejným postojem k tvorbě i konečným laděním jevištní realizace - či chcete-li inscenačního, hereckého stylu. V tomto případě to platí naprosto. Všichni mají na prostu jasnou představu o tom, co znamená „rodinný thriller“, který hrají a jak jej tedy mají hrát. Což je vlastně to nejpodstatnější, neboť ten text se pohybuje na oné zvláštní hraně, v níž skutečnost se těsně prolíná s ne skutečností. Všechno lze brát jako vymyšlenost, fikci, hrůzu a jistý životní styl, na určitý způsob chování. Všechno je tu jaksi neurčitě, doba může být dnes jako před třiceti, dvaceti či padesáti lety; všechno je jaksi vážné - i ten příběh lásky jako by nahlížel hluboko do romantických zdrojů - a zároveň nevázné: je to tak, není to tak, mohlo to tak být, a přece to tak asi - nebo určitě? - nebylo, nemohlo to tak být. A navíc: pod tím vším je cosi, co se vrací k dnešku, k jeho tématům, co upozorňuje na to, že nejsme imunní proti tomu, co se tu zdá být pouhou divadelní fikcí. Soubor o tom všem přesně ví a ten text přesně takhle hraje; dodržuje důsledně, vědomě celou tu oscilaci a nachází v ní potěšení. Je to jeho divadlo. Porota ocenila především tuto „autorskou“ kvalitu představení, dále ocenila kvalitu textu, která v současné produkci českých divadelních her není obvyklá. A konečně ocenila i inscenační vyváženost celku (viz například přesné, citlivé a adekvátně zvolené kostýmy). Z tohoto důvodu doporučila tuto inscenaci delegovat na Šrámkův Písek.

K nejlepší inscenací mladého divadla náleželo již výše zmíněné uvedení hry **Přemysla Ruta Takový beznadějnýpřípad souborem ZUŠ U Prosecké školy z Prahy 9**. Text prozrazuje svého autora: trochu absurdity, trochu nonsensu, trochu neváznosti a pod tím vším zcela vážné zamyšlení o životě, o tom, jak nepozbývat životní naději a jak ji změnit v životní jistotu. Soubor textu dobře a přesně porozuměl. Nejde ani o charaktery, ani o složitost psychologických situací a vztahů. Jde o jasné, čitelné významy oněch divadelních absurdit a nonsensů, jež se proměňují v absurdity a nonsensy jistého životního smolaře, jehož pád do hlubin, na dno je až tak velký, že přišel i o své jméno. A tohle je demonstrováno hrou, velmi průzračnou a čistou hrou, která se rozvíjí v prostoru bludiště, které je symbolem bludiště života. Herci rozumějí přesně významům slov i situace, interpretují je se smyslem pro humor i vážnost. Právě v této vyrovnanosti, cílevědomosti, komunikativnosti a vzácné disciplinovanosti jsou hlavní klady inscenace. Porota ocenila i dramaturgickou volbu textu a tématu, jež nabízí a jemuž se dostalo adekvátního divadelního tvaru. Proto jej doporučuje na Šrámkův Písek.

Milan Strotzer s použitím posudků prof. J. Císaře

Viktor Dyk, Daniil Charms, Karel Šiktanc a David Haták v Ostrově

Za finanční podpory ministerstva kultury České republiky se uskutečnila ve druhém největším městě Karlovarska v Ostrově západočeská oblastní přehlídka mladého a netradičního divadla. Do města pod Klínovcem se sjely čtyři soubory, aby prezentovaly výsledky své práce a „bojovaly“ o účast na Šrámkově Písku 1995.

ALŽBĚTU BAM v úpravě a režii Aleny Dvořákové uvedl soubor ESPRIT NPD v Plzni. Citují ze zápisu odborné poroty: „Daniil Charms sám trefně charakterizoval svoji poetiku v roce 1937, tedy v těsném sousedství práce na dramatu Alžběta Bam: Zajímá mě pouze nesmysl, pouze to, co nemá žádný praktický význam. Život mě zajímá jen ve svých nesmyslných projevech.“ Nesmyslnost situací, vyjadřující pocit totálního relativismu, je třeba scénicky pojednat velice kreativně. Text dává příležitost ostře odlišit žánrovou pestrost jednotlivých obrazů, což se souboru nepodařilo. V inscenaci byla oceněna postava Ivana Ivanoviče ve ztvárnění Jindřicha Polívky.

HEDVIKA PAŠÁKOVÁ ANEB VESELOHRA SE ZPĚVY A HEPYJENDEM je autorskou inscenací univerzitního studentského divadla LUDVÍCI v Plzni. David Haták jako autor i režisér se pokusil být aktuální, bohužel inscenace zůstala v rovině komunální. Příběh hrdiny Ludvíka usilujícího o Hedviku je vlastně analogií pohádkového prince plnicího úkoly pro získání nevěsty. Úkoly i způsob jejich řešení je banální a bezkonfliktní.

Roman Černík přivezl z Aše zdramatizovanou báseň Karla Šiktance ADAM A EVA. Soubor ašského gymnázia TAK TROCHU se dotkl Šiktancova textu jenom na okraji a divákům nedělal jeho význam. Zůstalo u pokusu.

Dagmar Jandová po rozchodu s plzeňským STRÍPKEM zformovala nový kolektiv na 3. ZUŠ Terezie Brzkové v Plzni a měla šťastnou ruku. Z Dykova KRYSAŘE si vybrala téma pro soubor nejbližší, vztah Krysaře - Agnes - Kristiána, téma tragické lásky. Čtvrtý element, Jörgen, není pro soubor tolik důležitý a stojí poněkud stranou. Jednou z největších kvalit představení je jeho výtvarné řešení. Každý z hrdinů je ztvárněn jednak hercem a jednak dřevěnou vyřezávanou hlavou, velmi přesně stylizovanou s charakteristickými portrétními rysy. I ostatní scénografické prostředky vytvářejí významovou zkratku a obraz. Vzácnou hereckou vyrovnanost „narušuje“ svým skvělým výkonem představitelka Agnes - Eva Wasková. Motiv děti - ukradené budoucnosti - inscenace opomíjí. Nevadilo by to, kdyby se tím významově nerozostřil závěr inscenace. Inscenace byla jednoznačně doporučena na Šrámkův Písek 1995.

Nové prostředí v ostrovském domě kultury západočeské přehlídce velmi prospělo. Široká nabídka inscenačních prostorů umožnila souborům vybrat si optimální prostředí. To vedlo vyhlásovatelé západočeský oblastní výbor Svazu českých divadelních ochotníků udělit přehlídce mladého a netradičního divadla v Ostrově domovské právo.

Vlastimil Ondráček

VAMBERECKÉ INSPIRACE

Přehlídka mladého a netradičního divadla ve Vamberku zprostředkovala během dvou dnů (18. a 19. 3. 95) pohled na situaci mladého divadla ve východočeském regionu a s přesahem za jeho hranice. Bylo na ní uvedeno 16 inscenací a vystoupení, převažovaly kolektivy ZUŠ. Pořadatelé přehlídky - Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové a vambercký divadelní spolek Zdobničan umožnily nejen konfrontaci výsledků práce souborů, ale i jejich odbornou reflexi prostřednictvím rozborových seminářů, vedených prof. J. Císařem, A. Gregarem, J. Mertou a V. Zajícem, v neposlední řadě pak i ocenění nejzdařilejších inscenací doporučením na Šrámkův Písek.

K tomu nejlepšímu, co přehlídka ve Vamberku přinesla, náleží bezpochybně již Jiráskovým Hronovem a dalšími přehlídkami prověřená a na stránkách AS popsaná Elena Štěpánová R. Levinského a jeho souboru **Nejhodnější medvědici z Hradce Králové**. Vedle ní to byly další tři inscenace.

Soubor **Pod tlakem z Prahy** zaujal hrou M. de Ghelderoda **Slepci**. Tato inscenace není výjimečná svou režijní koncepcí, momenty scénografickými, ani nehybnými nápady v dalších jiných složkách svého jazyka. Dokonce ani nebuduje složitou strukturu jevištních vazeb. Má ovšem jeden předpoklad: kvalitní hereckou práci. Na holém

jevíši za doprovodu nezbytných zvuků, které vyžaduje děj, předvedou čtyři herci - amatéři a posluchači III. ročníku DAMU - soustředěnou, promyšlenou, technicky dobře vybavenou hereckou tvorbou. A dokážou tak - třebaže v tradičním duchu činoherního herectví, které stojí na jednání - co znamená herec pro divadlo, kde je praelementární síla tohoto druhu umění. A někde v pozadí se za touto hereckou prací zdvihá i nezanedbatelná myšlenka o cestě slepých k cíli, který zůstává vzdálen, aby posléze místo slunce přišla bažina, v níž slepí poutníci neschopní prohlédnout utonou - ač varováni.

K stálícím netradičního divadla patří soubor **HAMADA z Pardubic**. Princip tohoto souboru zůstává týž; možná se posunuje jen v té rovině (kvalitě), kterou mu přisuzuje divák. Ale to nic nemění na tom, že soubor si udržuje svou slušnou připravenost fyzickou, nápaditější pracuje se složkou hudební a zvukovou, a zejména: za optimálních podmínek je schopen nabídnout lidské tělo jako nositele proměňujících se podnětů k nejružnějším asociacím. Je to zvláštní typ „fyzického divadla“, který jistě známe, víme o jeho možnostech a nic nového se tu nenabízí. Ovšem v kontextu českého amatérského divadla je Hamada fenomén dost výrazný a na úrovni, k níž dospěla, i dost ojedinělý. A v každém případě inspirativní, neboť v amatérských podmínkách ukazuje tu podobu divadla, již někteří pokládají za skutečnou „divadelní alternativu“ a za nejdůležitější trend dnešního divadla.

Pro nespornou inspirativnost bylo na Šrámkův Písek doporučeno vystoupení **Jany Portykové ze ZUŠ Na Střezině z Hradce Králové: J. Weiss - Sen Kristýny Bojarové**. Je to pokus zajímavý v řadě složek - od dramaturgie počínaje přes režijní uchopení, vizuální (scénografickou) část až po herectví - zhmotnit, zpřeměnit divadlem niterný svět pod prahem vědomí. V tomto představení fungují nepochybně jisté výrazné momenty psychoanalytické stejně jako duševní jinakosti a konečností se tu uplatňuje i (je to vlastně spouštěcí motiv) starý, pradávny princip umění: sen. Je to ovšem sen, který nemá radostnost, ale děsivost potlačené představy, prožitku stresové životní situace v „neskutečnosti“. Tato poloha představení nutně přináší i další důsledky, které je přibližují k některým současným proudům „po moderně“: fragmentarita, mnohovrstevnatá symboličnost „fyzicky-vizuálního“, spojování nesourodých věcí. Bylo by jistě přehnané tvrdit, že vše je tu podařené, bez problémů. Ale jde vskutku zase jen o práci inspirativní po duchu, v záměru. Je to práce cílevědomá, soustředěná, která - jak už bylo řečeno - nepostrádá v řadě složek překvapivé úrovně. Nebo přinejmenším nezvyklé v tomto typu amatérského divadla.

Milan Strotzer s použitím posudků prof. J. Císaře, určeným ke zveřejnění v Divadelní Hromadě

Ztratili jsme svůj obrtel aneb NETRADLO '95 BRNO

O och ztratili jsme svůj obrtel

O rcete klamy

Smyslové nás mámi

Projmy více neřeknou

(Ozezbul)

Amatérské divadlo v Brně bývalo pojmem. Ochotnický kroužek, Elipsa, X-ka a jiné jsou (prozatím?) minulostí, leč současnost ukazuje, že divadlo v Brně nezemřelo, spíše naopak. Druhý ročník přehlídky netradičního amatérského divadla brněnského regionu NETRADLO '95 v Klubu Leitnerova oživil brněnské divadelní dění 17. a 18. března. Brněnská představení byla sice jen čtyři, byla však doplněna třemi produkcemi hostů - a bylo o čem mluvit.

DIVADELNÍ SPOLEK Z VLASTNÍ TYQE - „AK“

ALIBŮSTYCKÉ DÝVADLO - „UTOPIE“

PETR VÁŠA - „FYZICKÉ BÁSNICTVÍ“ (host)

STUDIO DŮM - „SVATBIČKY“

DIVADELNÍ SPOLEK Z VLASTNÍ TYQE - „PEVNOST“

LDO ZUŠ NA STŘEZINĚ Hradec Králové - „NAPADLO HODNĚ SNĚHU“ (host)

dtto - „...šejkspír...“ (host)

I při malém počtu byla znát naprostá rozrůzněnost a svébytnost souborů. Od Studia DŮM Evy Tálské, které přineslo řemeslně dokonale provedenou sadu morytátů inspirovaných ve své tvorbě (pseudolidovou tradici, přes zcela autonomní poetickou tvorbu Alibůstského dývadla, jejíž inspiraci bychom mohli hledat v produkcích dadaistů a různých -ismů počátku století až po produkci divadelního spolku Z vlastní tyqe, jejíž inspirace (a bohužel i tematika) sahá jen nějakých deset až dvacet let zpátky. Tedy ve smyslu tradic samé tradiční divadlo.

Přehlídka existuje jen díky snaze Julie Blažkové a jejího týmu v Klubu Leitnerova. Tento fakt ovlivňuje rozsah a podobu festivalu jak pozitivně (neúnavná obětavost, nemožné na počkání), tak i negativně (nedostatek prostředků - copak je v Brně tak málo kulturně smýšlejících radních?; omezení prostorem klubu i omezení počtu souborů). Ale co když...? Ostatně, přijďte se podívat do Brna na NETRADLO '96!

Karel Tomas

NETRADIČNÍ VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ '95

To přijedete do Valašského Meziříčí a čtete: SETKÁNÍ NETRADIČNÍCH DIVADEL '95 - 24. a 25. března 1995.

Pátek: CREPÁCY Havířov: FNI

PROPADLO Václavovice: Co staletí dala

G-DIVIDLO Ostrava: Hacařán, neb Kecařán

TAJFUN Ostrava: Oříšek pro Štítisko

AMATÉRSKÉ POETICKÉ DIVADLO Rožnov pod Radhoštěm: Blahoslavení tiši

KŠANDY Brno: Otvírák

Sobota: OXXXXXX HXXXXXX Ostrava: Jak se léčí princové

LO ZUŠ ŽEROTÍN Olomouc: Trináctery hodiny

PESIMISTICKÉ DIVADLO GASEHAVA Krnov: Něco velikého

SCHOD Valašské Meziříčí: Smrt Caesarova

ŠVAM & SPOLK Olomouc: Četl jsem Trachy tygra

ŠTĚK A SPOL. Hranice na Moravě: Co je?

DEKADENTNÍ DIVADLO BERUŠKA Hranice na Moravě: Poezie

AMATÉRSKÉ DIVADLO KOUKADLO Vsetín: Deset hořkých minut zatřpklého Karla

TEATR NOVOVO FRONTA: Čas hlupák

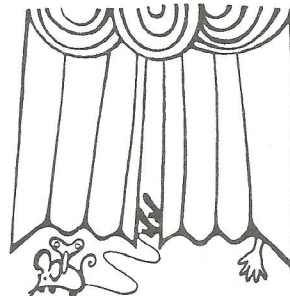
Asi nejpřesnější vystižení hlavního dojmu by bylo, že jsme se dostali na patnáctiboj nebo snad maraton. V jednom a půl dni se totiž vystřídá patnáct představení, která jdou neúprosně jedno za druhým v patnáctiminutových odstupech; abych nekrivdil: je tu i jedna třicetihodinová přestávka na oběd a dvě půlhodiny na večeři. Jest zajisté pýchou úrodného kraje, že může nabídnout menu tak bohaté. Na druhé straně však je rovněž pravda, že zkonzumovat během třiceti hodin (ty k spánku určené v to čítaje) patnáct představení o souhrnné délce šestnácti hodin je ne snad zrovna nad lidské síly, ale rozhodně nad možností normálního, inscenace samé nepoškozujícího vnímání.

A škála je to věru široká: od netradiční Berušky, Štěku či Švamu až po velmi tradiční Tajfun či Gasehavu, od divadla poezie Amatérského poetického divadla až po pásmo skečů Štěku či historické kabarety Schodu či Propadla, od pohádek OXXXXXX HXXXXXX, Žerotina či Tajfunu až po sci-fi Kšand, od študácké recese Crepáků až po didaktické sociální drama Gasehavy, od loutek Žerotina či Tajfunu až po pohybové divadlo Teatra novovo fronta, od mládeže dětské lidva odrůstající až po střední věk Schodu, od čtvrt hodinového Koukadla až po dvouhodinové Propadlo - a mimo jiné bohužel i od básnického slova amatérského poetického divadla či Švamu až po nevkusné vulgaritu Propadla.

K nejzajímavějším patřil Štěk a spol., jehož převážně neverbální pásmo skečů Co je? se vyjadřuje ve většině případů přesným a načasovaným hereckým gestem. Až na neorganický a zbytečný úvod s vytvářením trojúhelníků a několik zdoluhavějších etud (odhodlávání se k prvnímu kroku, pojídání chleba s medem, srážení se mechanických lidí a navazující živá loutka) jde o živou zábavu a technicky velmi kvalitní divadlo.

Na Trináctých hodinách ZUŠ Žerotín je patrný kolektivní podíl všech účastníků. Nápaditá, mladá inscenace vyniká vedle řady působivých řešení (vévodova kulhavá chůze, vytvoření atmosféry pomocí strašidelných bytůstek na začátku...) i pěknou prací se slovem, nevšedně dobře vypracovaným i provedeným zvukovým plánem a zajímavou prací se světlem. Výhrady lze mít především k tomu, že loutka ne vždy sama svou akci vytváří jasně a působivě vztahy. Také režie má před sebou ještě kus práce, chce-li, aby vznikl děj nejen přehledný, ale hlavně působivý a jasně vypovídající o tématu, které inscenátoři nalezli (jakou roli má zastavený děj nejen přehledný, ale hlavně působivý a jasně vypovídající o tématech, které inscenátoři nalezli (jakou roli má zastavený čas, čím jej Zorn opět uvede do chodu...). To vše však nic nemění na faktu, že jde o inscenaci, která byla jedním z vrcholů přehlídky.

Blahoslavení tiši Amatérského poetického divadla z Rožnova mají přednost v silném textu Ortenovy hry, jakož i v hereckém výkonu představitelky hluchoněmé dívky, slabiny naopak v nevyrovnaném stylu a úrovni ostatních rolí a v jasnější motivaci klíčových momentů hry (proč otec opustí svou hluchoněmou dceru, čím ho získala zpět

jeho žena...). Závěr inscenace vyznívá zbytečně plakátově - vše je jasné, černobíle rozložené postavy nedávají šanci k budování pouťavého finále.

Za zmínku by stála i pozoruhodná adaptace Tracyho tygra v zpracování olomouckého Švamu, autorská inscenace Jak se léčí princové, kramářská drobníčka Hacafán, neb Kecařán? či Poezie hraničnické Berušky. A dlouze, dlouze by se dalo hovořit i o těch, kteří skončili na konci zmíněného maratonu: o (ne)pokoře a (ne)vědomí si vlastních schopností v životě i v divadle, o (ne)vkusu, o (ne)schopnosti strukturovat a stavět inscenaci a odhadnout svou i divákovu míru trpělivosti. Leč ve snaze sám ji nepřekročit raději skončím.

Luděk Richter

POHÁDKY V PRAZE

Dětem jen to nejlepší je dosti dobré, řekl kdysi dvorní rada Johann Goethe. Podíváme-li se na repertoár souborů hrajících pohádky pro děti, mnohdy nás musí napadnout: a tohle je opravdu to nejlepší?!

Jen sporadicky se objevují inscenace, které by zaujaly čistotou tvaru a bezprostředním působením na dětského diváka, jako tomu bylo v uplynulé sezoně u Pohádky o pejskovi a kočičce. Většinou se na jevištích střídají v horším či lepším provedení nejrůznější Belinci a čerti se zlatými vlasy, chybí i velké iluzivní pohádky, které by se neřídily vzorem televizních inscenací. Kde však vzít dobrý pohádkový text? Sáhnout po přebraných divadelních textech vydaných Dilií, napsat si pohádku přímo pro členy souboru sami, zdramatizovat si klasickou pohádku, upravit si nebo dokonce přeložit známý text? Která z těchto cest je ta nejlepší?

Na letošní pražské přehlídce her pro děti se objevily všechny tyto přístupy. Z pěti přihlášených souborů hrály dva soubory podle textů z Diliie, Spolek divadelních ochotníků Braník „Ztracenou princeznu“ R. Lošťáka a Divadlo Alfa-Omega „Růži pro princeznu“ Pavla Gryma. Divadelní soubor Sumus předvedl vlastní dramati-zaci „Sněhové královny“ Hanse Christiana Andersena, Divadélko Na peróně vlastní překlad francouzské pohádky „Panna a netvor“ (s použitím citací Františka Hrubína) a DS Máj hrál text svého režiséra Pavla Vadlejcha „Království bez prince“.

Teoreticky přehlídka tedy mohla ukázat tu správnou cestu při hledání předlohy. Jenže ono divadlo je tvar složitý a na konečném výsledku se podílí celá řada dílčích faktorů. A tak se objevily některé obecné nedostatky práce souborů při vytváření inscenací. Představení, ať soubor kráčet při výběru textu kteroukoli z výše naznačených cest, postarala fundovanou dramaturgii, která by byla zacílena na konkrétní věkové kategorie dětských diváků. Nedostatečně režijní vedení herců bylo často zapříčiněno tím, že režisér se sám podílel na představení jako představitel některé z rolí a nemohl se pak s dostatečným odstupem věnovat vlastní režijní práci.

I přes všechny výhrady, které porota vyjádřila v konkrétním hodnocení jednotlivých představení, viděli diváci řadu pěkných hereckých výkonů, například u Máje a DS Braník, mohli ocenit nápaditou režii, zdařilé dekorace a inspirativní použití hudby, zvuku a světla (Divadélko Na peróně).

Porota, která pracovala ve složení František Mikeš, Ludvík Horváth a Lenka Smrčková, navrhla nominovat na republikovou přehlídku „Popelka Rakovník“ DS Braník s představením Ztracená princezna a doporučit Divadlo Na peróně s pohádkou Panna a netvor.

(Les)

Středočeská krajo- vá přehlídka Divadlo dětem - Mělník 1995

Každou jednu lednovou neděli roku 1995 se hrálo v divadelním sále Masarykova kulturního domu (MKD) v Mělníku pro děti v rámci přehlídky Divadlo dětem, kterou uspořádal MKD za spolupráce kulturní agentury Ikarus a divadelního souboru Nového divadla, který je v MKD doma. Přehlídka se zúčastnilo pět souborů, z toho tři soutěžně.

Divadelní soubor TJ Sokol Toušeň vystoupil s hrou Milana Pavlíka Čertovo kvítko. Inscenace byla pouze na úrovni interpretace textu, bez jakýchkoliv režijních nápadů. Divadelní spolek Hálek z Nymburka se představil s hrou Vladislava Vančury Kuba a Kuba Kubíkula. Jeho inscenace měla zajímavý scénografický rámec a pěkný začátek, který sliboval zajímavé představení. Režijní nápady stačily však pouze na začátek a ani herecké výkony nevydržely po celou hru. Domácí Nové divadlo uvedlo pohádku na motivy autorů V. Nováka a S. Oubrama O Honzovi a víle Verunce. Nastudovali ji ti nejmladší herci souboru pod vedením začínající režisérky Jany Dědkové. I když původní předloha neskýtá příliš možnosti pro bohaté rozehrávání velmi jednoduchého příběhu, je obdivuhodné, jak si s ní kolektiv Nového divadla poradil a jak se mu podařilo upoutat zájem dětského diváka. K celkově dobrému vyznění inscenace přispěla i jednoduchá funkční scénografie. Inscenace byla

doporučena k účasti na národní přehlídce amatérského činoherního divadla pro děti na POPELKU do Rakovníka.

Přehlídka se zúčastnila jako hosté divadelní soubor MÁJ Praha s pohádkou Pavla Vadlejcha Království bez prince a divadelní studio Městského divadla Mladá Boleslav s pohádkou J. Lady a A. Koenigsmarka Byl jednou jeden drak. Celá přehlídka probíhala za velkého zájmu návštěvníků a měla řadu doprovodných akcí (anketa dětského diváka a o nejzajímavější představení, soutěž v dětské kresbě, losování průkazek návštěvníků).

Juliana Jedličková, Vladimír Dědek (upraveno M. Strotzerem)

POHÁDKOVÁ TŘEBOŇ

A) OČIMA NEKRITICKÉHO POŘADATELE

V sobotu 11. března se v našem městě konala již tradiční POHÁDKOVÁ TŘEBOŇ. Pořadatelem dne plného pohádek bylo třeboňské Informační a kulturní středisko. Okresní úřad - oddělení regionálního rozvoje v Jindřichově Hradci akci finančně podpořil. Smyslem Pohádkové Třeboň bylo nejen pozvání dětí do divadla, ale i setkání divadelníků jihočeského regionu - souborů hrajících pro dětského diváka. Přehlídka amatérského divadla se zúčastnilo celkem šest souborů z pěti jihočeských měst. Ochotnický divadelní spolek Divadla Oskara Nedbala Tábor vyprávěl pohádku Čarodějny bál, čarodějnice svým hereckým výkonem natolik přesvědčily, že 30. dubna jistě vzplanou na hranici. Bechyně byla zastoupena v podobě dvou souborů - divadelního souboru Lužnice s pohádkou Poněkud ztracená princezna a divadelního souboru Tatramani s inscenací Sežrané spisy. Loutkářský soubor Sklíčko z Chlumu u Třeboň opět obnovil svou činnost a diváky pohladil po duši pohádkou Šípková Růženka. Vyšší Brod reprezentoval divadelní soubor Hrudkováček představením Strašidlo Bublifuk a přehlídku uzavíral minimuzikálem Můžeš to říkat mrakům divadelní soubor Křoví při ZŠ Kardašova Řečice. Divadelní výkony sledovala porota (Luděk Richter - Praha, Mirek Slavík - Zliv a Dagmar Jandová - Plzeň), která představení hodnotila slovem pochvalným i kritickým a soubory měla možnost doporučit k postupu na další divadelní přehlídce. Na přehlídku mladého netradičního divadla Šrámkův Písek postoupil divadelní soubor Tatramani z Bechyně s inscenací Sežrané spisy, tato inscenace byla navržena též coby inspirativní představení na Loutkářskou Chrudim. Návrh do výběru na přehlídku dospělých činoherních souborů hrajících pro děti - na Popelku Rakovník, obdržel Ochotnický divadelní spolek Divadla Oskara Nedbala Tábor s pohádkou Čarodějny bál a divadelní soubor Křoví při ZŠ Kardašova Řečice s minimuzikálem Můžeš to říkat mrakům.

Pohádková Třeboň umožnila nejen pracovní setkání těm, kteří láskají divadelní múzu a kteří svá představení věnují dětem, ale i návštěvu divadla jak dětským, tak dospělým divákům, majícím stále duši dítěte. Nezbyvá, než všem zúčastněným poděkovat a vyslovit přání setkat se příští jaro opět na Pohádkové Třeboni.

Marie Mašková

B) OČIMA KRITICKÉHO HODNOTITELE

Přehlídka divadelních souborů jihočeského regionu hrajících pro dětského diváka se 11. března zúčastnila čtyři soubory.

Hrudkováček z Vyššího Brodu zahrál antipohádku známé dvojice Novák-Oubram Strašidlo Bublifuk. Jest to ten druh textu, u něhož si člověk klade otázku, zda by nestálo méně energie najít si kvalitní literární předlohu a upravit si ji pro divadlo, než usilovat o vyřešení problémů tohoto „hotového“ textu. Ušetřenou energii by pak sympatický mladý soubor mohl vydat na to, co mu z divadelního umění dosud chybí: hledání hereckého výrazu adekvátního situaci a motivaci, z které vyšel, vytvoření gesta, které by vycházelo ze situace, která z nějakého podnětu začne, má svůj srozumitelný a uvěřitelný průběh a dojde k nějakému výsledku, proměnlivý temporytmus

a gradaci inscenace; a třeba by si pak taky nevybral „muzikál“, ale něco, co je bližší jeho dovednostem, co mu víc sedí na tělo. Na dramaturgickém „skvostu“ Strašidla bublifuka je to přeci jen úkol téměř naddiský.

Poněkud ztracená princezna, již přivezla bechyňská Lužnice, je rovněž moderní pohádkou „naruby“, tentokrát vyznívající jako agitka na hubnutí. Řidký, často se rozbíhající a ne vždy zcela logický děj je inscenován spíš s ambicí docílit veselosti než vytvořit souvislý řetěz významů. Herecky se text spíš jen ilustruje, chybí vědomá mizanscéna a práce s temporytmem. Vyřezávaný stůl vzor 1880, skříň 1972, maskovací síť vzor 60, plošná zvířátka 1962, a adidas 1995 mají k scénografické jednotě také daleko. A tak lze jen zopakovat výše položenou otázku po ekonomickém vynakládání energie.

Čarodějny báli Ochotnického souboru Divadla Oskara Nedbala z Tábora je třetí z pohádek naruby: pro změnu se ztratí princ a hledat ho jde princezna... Otázkou je, nakolik onen princip „naruby“, založený na znalosti zafixovaných archetypů pohádek a na jejich obrácení funguje u dětí, které ony archetypy dosud nemají upevněné. Z dramaturgického hlediska hra hýří až příliš mnoha motivy, které málo táhnou v jednom směru - výsledkem je poněkud gulášovitý děj, jehož problémy začínají už u samého jádra zápletky: princezna jde osvobozovat prince, kterého nechce za muže, zatímco její milý sedí doma v přestrojení za princeznu, aby vychovatelka nic nepoznala. Předností inscenace je smysl pro komediální nadsázku u představitelů čarodějnic a známky talentu i u dalších herců. Jejich projev však nesmí jít na úkor vědomí smyslu každé akce a každé situace v celku inscenace. Rozměr a význam jednotlivých situací v inscenaci neodpovídá jejich funkční důležitosti ve hře. Tady má dramaturgie i režie ještě hodně práce.

Hudebně dramatický soubor **Křoví** při ZŠ Kardašova Řečice vlastně jako jediný přišel s jiným žánrem. Jeho inscenace **Můžeš to říkat mrakům** se evidentně inspirovala na tom, co je u západních dětských souborů módu už řadu let: několik příhod ze života dětí je sestaveno do lehké melodramatické a ne vždy logicky souvislého řetízku postupného dospívání, v němž se mísí autentické okamžiky s povrchní prázdností. Děti vypadají skromně a přirozeně, ale mnoho možností k divadelnímu projevům nemají. Je sympatické, že mají možnost zkusit si to, co se jim zřejmě opravdu líbí - zazpívat si popové písničky. Jevištní dění, žel, působí často jen jako nutný osli můstek na cestě od jedné písničky k druhé a obsah oněch „přechodů“ brouzdá na pokraji televizní seriálové povrchnosti, v níž se mluví o hlubokých věcech, aniž se o nich cokoli řekne. To platí zejména od okamžiku obrazu diskotéky, od něž už hrozí vážné nebezpečí, že nejde o nic jiného, než vyžít se v rolích svých diskoidolů. A to je škoda, protože tak mizí možnost říci něco víc o sobě a svém pohledu na svět, a tedy přinést i nějaké téma.

Pohádková Třeboň tedy co do kvality pohádková ani zdaleka nebyla. Ostatně, zázraky se dějí jen v pohádkách a to, že úroveň amatérského hereckého divadla pro děti je všeobecně nevysoká, patří k tvrdým realitám, na něž se kouzelný proutek ještě nenašel.

Luděk Richter

OBLASTNÍ PŘEHLÍDKA SENIORSKÉHO DIVADLA ZAZNAMENALA PRVENSTVÍ V ZÁPADOČESKÉM OSTROVĚ

Národní přehlídka seniorského divadla je koncipována jako příležitost k setkání, vzájemné inspiraci a předvedení výsledků práce divadelních souborů a skupin, jejichž herecký kolektiv je nejméně ze 2/3 složen z osob starších 60 let.

Tolik citace z „propozic I. národní přehlídky seniorského divadla“ v České republice. Prvenství českých přehlídek seniorského divadla získala západočeská oblastní v Ostrově (okres Karlovy Vary). Ředitel Domu kultury, který se původně zajímal o přehlídku národní, spolu se svým pracovním kolektivem vytvořil 11. února 1995 nádherné zázemí pro první setkání seniorů.

Při absenci seniorů karlovarského Děčka (R. Anderson: JÁ JSEM HERBERT) zahájil přehlídku první ředitel Domu kultury v Ostrově, jmenovaný před 40 lety při jeho otevření, amatérský režisér, herec a čerstvý „osmdesátník“ Milan Berger, člen Divadelní scény v Ostrově, svoji Skříňkou s lididly. Sedmdesát minut monologů slavných dramatických postav Gogola, Stroupežnického, Čapka a Shakespeara.

Sedmnáctičlenný kolektiv Klubu důchodců z Dolní Bělé, okres Plzeň-sever přivezl svůj vlastní estrádní program plný zpěvu a humoru a plný autobus vlastních diváků - seniorů. Velký elán a chuť bavit nejen sami sebe, ale i své diváky, nahradil někdy pokulhávající uměleckou úroveň pořadu. Ale o tu při tomto setkání starší generace nešlo na prvním místě. Před věkovým průměrem 72 let, ano slovy „sedmdesátka“ let tohoto kolektivu, musel každý kapitulovat a mít radost z toho, že tito lidé se umí bavit a neskládají bezmocné ruce do klína a nereignují na život.

Závěr tohoto milého setkání patřil Jarce Mikešové a jejím partnerům, členům Divadelního souboru Máj v Praze. Jejich Čechovovy NÁMLUVY snad není třeba komentovat. Majstrštyk pražské seniorské trojice.

Při přípravě seniorských přehlídek u nás jsem se často setkával s názorem mladých, že organizovat něco takového je v dnešní době zbytečné, ať je raději dána příležitost mladým apod. Jsem rád a naše první seniorská přehlídka mne o tom ještě více přesvědčila, že toto setkání stálo za to. Ostrovské setkání seniorů, a nejen s publikem seniorským, prokázalo nutnost a životaschopnost této u nás nové akce. A to mi udělalo radost. A nejen proto, že do této kategorie také patří. Vyhlášenatel západočeské oblastní přehlídky Svaz českých divadelních ochotníků zahájil další etapu ochotnického hnutí. Nashledanou na první národní přehlídce v Plzni.

Vlastimil Ondráček

Divadlo, dorthy, pajduláci

Týden divadla v Hustopečích přinesl místním dětem jistě nemalé zážitky, ze kterých budou čerpat ještě dlouho a pořadatelům (nerad bych na někoho pozapomněl - z těch viditelných po celou dobu - ředitel DDM pan Bořek Švácha a učitel ZŠ Zbyněk Háder) kupu starostí.

Přehlídka se uskutečnila v týdnu od 3. do 8. dubna a nemýlím-li se, mohli hustopečtí kluci a holky zhlédnout celkem 26 inscenací, z toho plných 16 se jich ucházelo o postup na národní přehlídku do Ústí nad Orlicí.

Co jsme v Hustopečích uviděli a o čem jsme si povídali s vedoucími souborů: Děti ze ZŠ ze Sněžné zahájily onu část „soutěžní přehlídky“ inscenací Holčička a motýl od Mileny Lukešové. Paní učitelka R. Matoušková je citlivá vedoucí souboru, poučená, děti však nedokáží zatím udržet pozornost a průběžně jednat. Několik hezkých situací (škoda, že málo rozehraných) dává tušit, kterým směrem by se mohla inscenace vyvíjet. Druhá inscenace souboru - **Co je, když se řekne** je pokus hrani si se slovem. Tento křehký tvar přenesený na cizí jeviště a zatím ne zcela zkušené děti, nezprostředkovaly divákům to, co zřejmě může fungovat ve třídě, mezi spolužáky.

Jana Křenková, zkušená a moudrá učitelka ze ZUŠ ze Žďáru nad Sázavou přivezla tři inscenace a všechny byly zajímavé. Nejvýraznější se ukázala **Pohádka o Bláze Bláhové a kouzlu zlatohlavého cvrčka**. Dívka, chlapec, věšák, prostor. Důvěra v předlohu, mnoho jednoduchých nápadů, umění vnímat partnera, technická vybavenost - jak jednoduché. Tato drobníčka byla navržena k přímému postupu do Ústí nad Orlicí. Další „drobnou“ inscenací byla **Velikonoční pohádka o kohoutech, bouřce a duze** I. M. Jirouse. Po zpřesnění vstupování a vystupování z postav a komentáře, nalezení více významů pro třetího hrajícího „partnera“ - vaničku, může představení směle konkurovat první pohádce. Inscenace **Hra na pyšnou pannu** je inscenace, která působí především dovnitř souboru. Tři inscenace přivezla rovněž další zkušená a citlivá vedoucí, učitelka ZUŠ z Nového Města na Moravě Marie Junová. Pro své nejmenší děti si vybrala příběh **Tři chrousti**, třem šikovným klukům sekundovalo 9 holčiček (ostatní nemocné držely palce doma). Při další motivaci dětí je předpoklad, že se docílí většího kontrastu a napětí. Soubor byl doporučen do širšího výběru vystoupení pro národní přehlídku. Ve **Žlutém čápovi** nabídla M. Junová dětem možnost vyzkoušet si daleký Orient. Jednání, vztahy, uvědomit si jiný rytmus. Také třetí inscenace, stejně jako v případě souboru ze Žďáru, byla určena především dětem v souboru. M. Junová se s dětmi pustila daleko. Inscenace **O jazyku braní, o jazyku dávání** vznikla na podkladě studia knihy R. Osné - Od sexuality k nevědomí. Děti hodně pracovaly s pojmy láska, hodnota, odevzdání. Soubor Želvičky skautského oddílu z Brna uvedl vlastní představu své vedoucí - pohádku **Sněhurka a sedm trpaslíků**. Je škoda, že soubor přijel, odehrál představení a odejel. Děti ani vedoucí neviděly žádné jiné představení. Nepoučená vedoucí se zcela zákonitě dopustila elementárních chyb. Jihlavští ježci a jejich **Kabaret** pobavil všechny děti už proto, že byl z prostředí školy. Druhé představení **Archa Noemova** J. Fischera ukázala druhý pól práce paní učitelky I. Brunové. Drobná, křehká inscenace, ve které zvířata prosí, každé za sebe o vstup do archy. V představení se zatím ne zcela podařilo interpretům odlišit postavu a vyjádřit svůj postoj.

Murphyho zákony pro školáky uvedla Banda Brno. Zajímavý text. Zatím chyběla zřetelná tečka jednotlivých sdělení. Dramatický kroužek ZŠ Klobouky uvedl **Královnu koloběžku**. Děti zatím neudrží pozornost, více mluví než jednají. Stanislav Nemrava ze ZUŠ v Uheráském Hradišti inscenoval s dětmi pohádku J. Kahouna **Čmoudrcha**. Určité zajímavé práce při vlastním tvořivém procesu nebyla zatím plně zhodnocena ve výsledku. Jednou z příčin byla ne dost jasná práce se znakem i nedostatečná dikce. Áčko ZŠ Týnská z Třebíče si vybralo předlohu M. Švandrlíka **Ze života Albrechta z Valdštejna aneb co není v učebnicích dějepisu**. Je to další představení, které lektorský sbor navrhl do širšího výběru na přehlídku do Ústí nad Orlicí. Bylo doporučeno zamyslet se nad proporcionalitou jednotlivých částí, významem chóru a scénografickým řešením. Určitým problémem se jeví i vodění loutky.

Na závěr bych se chtěl zmínit o inscenaci **Honza a princezna Veronika**, kterou s dětmi souboru KUK Kroměříž nastudoval herec kroměřížského souboru Edvard Halama. Co napsat k inscenaci, kde vcelku děti průběžně jednají, vnímají partnera, jsou vedeni k čisté jevištní mluvě, v zásadě nepřehrávají. Jevištní prostor není zaplněn nevкусem. Děti udržují pozornost publika více jak 1,5 hodiny (s krátkou přestávkou), přitom se jedná o jejich první premiéru. Děti v zásadě plní velice přesné pokyny a naplňují „typové role“, jednají v rámci této role. Dívám se na představení, kde vidím zmenšeniny dospělých. Děti hrají s chutí. Nepoučený vedoucí ve smyslu vedení dětského souboru, ale s bohatými zkušenostmi s dospělými velice pozorně naslouchá a je vstřícný, uznává, že inscenace má problémy, text je psán pro dospělé („ale kde vzít text pro tyto děti - nabídněte!“)

Na závěr každého vystoupení obdržely děti keramického pajduláka a dort.

Jiří Pokorný (red. kráceno)

HRA O JEDNOM ZÁTAHU ČILI AKTU

S koncem března se blíží své uzávěrce výběr jednoaktových her pro 5. národní přehlídku, kterou vyhlásuje a organizuje SČDO ve spolupráci s Obecním úřadem v Želči. I při několika odvolaných znameních dvě desítky přihlášených představení dobrý počinek k zaplnění dvou večerů (pro dospělé) a jednoho odpoledne (pro dětské diváky). Soutěžní inscenace se představují na čtyřech regionálních přehlídkách v Čechách a dvou na Moravě.

Přehlídky jsou ovšem různé, nejčastěji se na nich schází víc oborů. V Plzni to např. byly aktovka, divadlo jednoho herce a soutěž monologů a dialogů O pohárek SČDO, v České Lípě aktovka s Pohárkem. Pražská aktovka se soustřeďuje na jediný obor, ale v poněkud volnějším pojetí: představuje jednak klasickou jednoaktovku, jednak krátké divadelní představení. Ostatně volněji pociťují pravidla hry i soubory samy. Nejen pražský Máj, ale i novoborský Hrubín uvedly představení dvouaktových. Ani hříčky P. H. Camiho (Alfa-Omega, Praha), ani Kočího scénka Když muž se ženou jídá (Mladá scéna, Ústí n. L.) se se svými několika obrazy do výměru jednoaktovky nevejdou. Do pražské přehlídky se dostalo dokonce představení, sice pozoruhodné, leč bohužel - jiného řádu: divadlo poezie. Soubory i přehlídky registrují prostě představení kratšího rozsahu, často bez valného vymezení.

Na druhé straně panuje ovšem jisté povědomí o určité osobitosti těchto krátkých jevištních útvarů. Zdá se o tom svědčit tu snaha po expresivním vyrocení, tam pokus o nadsázku, jinde tihnutí k lapidárnosti vyjádření. Ale tyto postupy nejspíš nepramení z vědomé volby prostředků ke kompozici sevěřené krátké formy, ale prostě z lákavosti (a často i jen provozní výhody) nekonvenčních, tzv. alternativních (dříve avantgardních) inspirací. Malá plocha je, bohužel, leckdy pocíťována nikoli jako svébytná, ale jako prostší a jednodušší. Tomu nepodlehla ústecká Mladá scéna při přípravě náročnému Brechtu (Lux in tenebris), ale bohatě založený scénický obraz se prostě nepodařilo rozkrytí a zejména nápaditější rozehrání, nežli snad i některé scény uvnitř bohatě strukturovaného celovečerního představení. To uniklo karlovarskému nastudování Daňka (Příběh lipanský), který zůstal v poloze nedramatické výměny názorů a pocitů. Ani sevěřenost, lapidárnost aktovky jistě neosvobozují vždy režiséra a jeho herce od určitosti prostředí, od platné konvence společenského chování, od závazného obrazu postav. Sachsovu anekdotu lze hrát na prázdné předscéně před nízkou oponkou a s figurami takovými, jaké se v souboru sešly. Ovšem Čechovův Medvěd (Refektář, Praha) se nemůže zcela obejít bez znaku svého prostředí a stop dobového mravu. A také bez opravdového medvěda - statkáře. Zkrátka? Ano, ale jiná je zkratka Cinkejsovy aktovky v neurčeném současném prostoru u jedné štafily a jiná zkratka Camiho hříček s proměnami jak konkrétních dějů, tak dokonce i postav. Především pak by se mělo zkratkovitě vyjadřování týkat celého jevištního sdělení, tedy nejen např. výtvarné a pohybové stránky, ale nikoli na místě posledních i slovní akce v její výraznosti, zřetelnosti a názornosti. V některých zásadách se pravidla neliší, ať jde o miniobsazení ve dvou či třech postavách (Cinkejs, Sachs), nebo o galaformát s dvěma desítkami účinkujících (hra Brechtova, Hoffmeisterova Nevěsta). Loutkové hříčky jsou tu, pravda, v jisté výhodě: některé vlastnosti, o nichž byla řeč, mají už v povaze vlastní jevištní abecedy.

Tak či onak, je z čeho vybrat. Inspirace, srovnávání a ověřování postupů i tvarů na 5. národní přehlídce jednoaktových her, která nese jméno Ládi Lhoty, proběhne 2. - 4. června 1995. jh

Pohárek '95 a jednoaktové hry na severu Moravy

AJ, divadlo Na Slezské ve Frýdku-Místku hostilo již popáté soutěžící ze severu Moravy, kteří přijeli přednést monology a dialogy v boji o postup na Národní přehlídku monologů a dialogů O pohárek SČDO

v Přerově. Oblastní soutěž se konala v sobotu 11. února dopoledne. Letošní ročník přinesl lepší účast soutěžících proti létům minulým a hlavně výrazný vzestup všech kategorií. Porota neshledala v monologích ani v dialogích zásadní problémy a nezaaznamenala žádný nepodařený výkon. Konstatovala, že všichni soutěžící předvedli výkony na velmi dobré úrovni jak po pohybové, tak i po stránce jazykové. Adekvátní výkonům byl i výběr vesměs kvalitních textů. Z porovnání jednotlivých kategorií vyzněla nejlépe kategorie mužský monolog. Přihlášeno bylo pět soutěžících, vystoupili čtyři. Vítězem se stal a do Přerova postoupil David Slížek z Rožnova p. R. Druhé místo patřilo Tomáši Šulajovi z Přerova a třetí místo Ladislavu Cmrálovi z Rožnova p. R. V kategorii ženský monolog ze sedmi přihlášených vystoupilo pět. Zvítězila a do Přerova postoupila Helena Pašková z Ostravy. Druhá byla Jana Nováková z Olomouce a třetí pak Kradá Pituchová ze Studénky. Vítězné monology - Exodus ze hry Jiřího Ortena Blahoslavení tiší a Cuca ze hry José Triany Noc vrahu.

Dialogy byly předvedeny všechny přihlášené, celkem pět. Do Přerova postoupil dialog Lenny a Georga ze hry Johna Steinbecka O myších a lidech v provedení Ladislava Sedláčka a Tomáše Šulaje z Přerova. Druhé místo obsadili rovněž Přerováci, Andrea Hošťálková a Slavomír Odložil s dialogem Chůvy a Romea ze hry Ephraima Kishona Byl to skrivan. Třetí byly Šárka Adámková a Eva Barcziková z Ostravy s dialogem Antigony a Ismeny ze hry Jeana Anouilha Antigona.

Sobotní odpoledne 11. února patřilo jednoaktovým hrám. Patřilo ale jen částečně. Konala se zde krajovalá přehlídka o postup na národní přehlídku v Želči u Táboru. Ze čtyř přihlášených aktovek viděli diváci jen dvě. Další dvě se pro nemoc nemohly uskutečnit. Je jim otevřeno jeviště Krajovalého divadelního festivalu Frýdek-Místek 1995. Na něm budou uzavřeny výsledky krajovalé přehlídky jednoaktovek.

Jan Krulíkovský

POHÁREK SČDO - memoriál Zdeňka Kokty

V sobotu 18. 2. 1995 se konalo v KD v Čelákovické oblastní kolo soutěže monologů a dialogů „POHÁREK SČDO - memoriál Zdeňka Kokty“, jehož organizátorem byl SČDO - středočeská oblast Praha ve spolupráci s KD Čelákovice. Celkem 19 účastníků „bojovalo“ o účast na národní přehlídce v Přerově. Představili se v 15 vystoupeních (9 monologů žen, 2 monology mužů a 4 dialogy). Výběr dramaturgie byl velmi pestrý a zajímavý, vesměs z kvalitních předloh. Také výkony soutěžících byly na velice dobré úrovni a svědčily o poctivé přípravě, i když občas postrádaly náročnější režijní pohled. Kromě „vytrvalců“, s kterými se setkáváme již řadu let, se objevila nová jména soutěžících a je potěšitelné, že se jedná především o mladší generaci. Odborná porota, po celkovém zhodnocení všech výkonů, rozhodla o udělení cen v jednotlivých kategoriích takto:

- ženský monolog: 1. místo - Marie Živná, DS Havlíček Neratovice Slávka Hubačiková, DS VOJAN Libice n.C.
- 2. místo - Karla Klíntová, Spolek div. ochotníků, Braník
- 3. místo - Pavlína Kročová, DDS KD Průhon, Praha
- dialog: 1. místo - Miroslav Rada a Jana Kadeřávková, DS MÁJ, Praha
- 2. místo - Daniela Skalová a Pavel Procházka, DS VERA Praha

Vítězové jednotlivých kategorií byli navrženi k postupu na NP v Přerově. Příjemným překvapením soutěže byli tzv. „předskokani“, kterými byli vítězové jednotlivých kategorií soutěže „KAN-DRDÁSEK - memoriál Bedřicha Čapka“, jež je obdobou POHÁRKU a je určen dětem a mládeži věkové kategorie 8 - 16 let. Viděli jsme mladé, naděje plné interpretky s nesporným talentem, který se při dobrém vedení může přirozeně a kvalitně rozvíjet.

Milan Vyskočil

O pohárek Svazu českých divadelních ochotníků

V sobotu 11. února 1995 se v boskovické sokolovně uskutečnila Regionální soutěž v monologích a dialogích „O pohárek SČDO“ - memoriál Tomáše Dosedly. Pořadatelem byl Oblastní výbor SČDO a MKS Boskovice.

Soutěže se zúčastnilo deset žen a jeden muž. První místo v ženském monologu získala Jaromíra Brettová z Nového Města na Moravě za ztvárnění postavy Goneril z Apokryfu Karla Čapka, druhé místo Marie Beníčková z Bánova za postavu Marušky ze hry J. Šmida „Třináct vůní“ a třetí místo příkla porota dvěma účinkujícími - Martině Ondrově z Velkých Opatovic a Renatě Štefaňákové z Brna. Mužský monolog nebyl obsazen.

První místo v dialogu nebylo přiznáno, druhé místo získala dvojice R. Štefaňáková a Zlata Odráčkova z Brna za výstup ze hry Jeana Giraudoux Ondina a třetí místo dvojice Lucie Kapounová z Letovic a Michal Griga z Boskovic s textem Šimka a Soboty.

Jiří Bušina

KANDRDÁSEK '95

Středočeský oblastní výbor Svazu českých divadelních ochotníků spolu s Kulturním domem v Čelákovicih uspořádal již tradiční soutěž monologů, dialogů, recitace a skupinových vystoupení - Kandrdásek '95.

Kulturní dům v Čelákovicih se sobotního rána 7. ledna zaplnil účinkujícími, pedagogy, příbuznými a příznivci. Děti soutěžily ve třech věkových kategoriích. Zastoupena byla česká i světová klasika - J. A. Komenský, L. Stroupežnický, W. Shakespeare i H. Ch. Andersen; ze současné tvorby volili soutěžící D. Heviera, H. Doskočilovou, H. Lisickou a J. M. Bourka i maďarskou prozaičku T. Dávidovou.

Na soutěž se sjely děti z blízkého okolí - Brandýsa n. L., Vyšehovic, Toušeně, Nehvizd, Mochova a samozřejmě z Čelákovic. Soutěže monologů a dialogů se zúčastnil také divadelní soubor z Prahy pod vedením Aleny Českové.

Nejsilněji zastoupena byla soutěž v recitaci, kde výběr autorů byl velmi pestrý; zazněly básně J. Nerudy, J. Seiferta, G. Rodariho, E. Frynty, K. J. Erbeny, J. Skácela, J. Závěry, J. Wolkeru i R. Fulghuma. I když výčet působí stroze, je již na první pohled patrné, že děti si pod vedením svých učitelů dovedou vybírat básně, vhodné pro jejich věk a naturel a znají mnohé básníky, kteří v čítankách zastoupeni nejsou.

Kategorie monologu měla jen čtyři účastníky, z nichž nejvíce zaujala Kateřina Janatová z Brandýsa n. L., která zahrála Veverku z povídky Oříšek od H. Doskočilové. Petr Kiss, rovněž z Brandýsa n. L. si ve stejné věkové kategorii (tj. 11 - 13 let) odnesl 2. místo za ztvárnění kratičky anekdoty D. Heviera - Pirát ve výslužbě.

Karolína Koubková, která soutěžila jako jediná v nejmladší věkové kategorii 8 - 10 let si vybrala monolog ze hry L. Stroupežnického Zvíkovský rarášek. S chutí přednesla svůj výstup, možná ale, že by se cítila lépe v jiném, dětsky hravějším výstupu, než zde v kostýmu pážete.

„Nejstarší“ účastnice kategorie 14 - 16 let, Gabriela Valovičová dostala ocenění za výběr a interpretaci postavy dívky Niny v Načasovaném štěstí.

Dialogy byly zastoupeny daleko silněji; ve věkové kategorii 11 - 13 let převládaly účasti pražský soubor. První místo si odnesla dvojice S. Krejčová a H. Ličeníková z Prahy (Pohádka o líných strašidelech), na 2. místě skončila V. Klicperová a V. Křížová z Čelákovic (Příběh vánoční) a 3. místo obsadil opět pražský soubor - L. Podbráná a D. Pražáková (Pohádka o líných strašidelech).

U všech oceněných dvojic se projevil pečlivá příprava textu, jeho interpretace a určité herecké vlohy, které stojí za to dál rozvíjet.

Starší kategorie 14 - 16 let se zúčastnily pouze dvě dvojice z Brandýsa - J. Hadrbolecová a J. Horová a R. Kašík a L. Dočkal - obě s ukázkami z her W. Shakespeara; dívky si vybraly balkonovou scénu z Romea a Julie, chlapi Kupce benátského. Interpreti dostali čestná uznání za odvahu vážně se utkat s tak nelehkými texty.

Recitační soutěž byla zastoupena tak hojně, že nelze vyjmenovat všechny účinkující, takže zmíním pouze vítěze. Kategorii nejmladších vyhrála Markéta Režková z Brandýsa s básní Basa se zlobí, 2. místo obsadila Lucie Purnochová z Čelákovic se Zlatou rybkou a 3. místo patřilo Janě Kališové z Čelákovic s básní Opice na cestách.

V nejsilněji obsazené kategorii 11 - 13 let zvítězil Miroslav Toman z Čelákovic s básní Zdvíhořlost (E. Frynta), 2. místo si odnesla Markéta Dlabáčová z Brandýsa za přednes Uspávanky s hloupými kocoury a paní myši (J. Skácel) a třetí cena putovala hned ke dvěma interpretkám z Brandýsa: Lucii Zemličkové za báseň Proč je obsazeno a Barboře Kubecové za Pohádku o dřevěném tátovi.

Kategorie starších (14 - 16 let) byla obsazena pouze čtyřmi účastníky, zato přinesla nejlepší výkon celé soutěže - kultivovaný přednes Jana Helešice z Čelákovic, který si vybral náročný text R. Fulghuma „Belum“.

Kolektivní vystoupení party chlapců ze ZŠ Brandýs n. L. nebylo sice herecky dokonalé, ale fakt, že odvážně vystoupili s komenského moralitou Lakomství, si zasluhuje zvláštní ocenění. Druhé vystoupení Markéty Dlabáčové a Hany Hronové rovněž z Brandýsa bylo herecky ucelené, rozehrané do všech detailů, se smyslem pro gradaci i jemný humor.

Kandrdásek '95 splnil to, co splnit měl: Zájem dětí o dramatické umění, jejich celkově dobrou připravenost a výběr soutěžních textů, to celé navíc v příjemném prostředí a pod patronací ředitele Kulturního domu a moderátora soutěže p. Zdeňka Fürsta.

Sluší se dodat, že letošní Kandrdásek byl věnován im memoriám tomu, kdo stál u jeho zrodu - panu Bedřichu Čapkovi.

Sabina Langerová

„Brněnské kolo“ bez překvapení

Již 18. ročník Brněnského kola uspořádalo v únoru zdejší Kulturní a informační centrum. V jeho počátcích se jednalo o mnohaoborovou učňovskou soutěž, ale nyní je už pět let přístupna veškeré mládeži ve věku 14 - 20 roků. Zatímco v oblasti hudební (hra na nástroje, zpěv lidových, uměleckých a populárních písní sólově, ve dvojicích a sborově), výtvarná (kresba, malba, grafika, kombinované techniky, užité umění, textilní výroba, fotografie) a vlastní literární tvorby jde o záležitost nepostupovou, v uměleckém přednesu (individuální i kolektivní recitace, malé jevištní formy) vhodně doplňuje základní kolo národní přehlídky Wolkrův Prostějov. Letos se Brněnského kola zúčastnilo 236 soutěžících v 89 vystoupeních a s 258 pracemi.

Těžiště slovesných oborů spočívalo v individuální recitaci, rozdělené do tří věkových pásem a s účastníky též z jiných jihomoravských okresů. Dostatečně pestrý dramaturgický výběr byl ponechán zcela na rozhodnutí účinkujících, kteří preferovali básnické texty nad prózou: převažovala moderní literatura domácí, nechyběli ovšem ani autoři cizí od renesance po současnost. Hodnota přednesu byla podle očekávání dosti kolísavá - od mechanického školáckého odříkávání po vyhraněné osobitý interpretační vklad. V juniorské kategorii (do 17 let) ocenila odborná porota nejvýše Barbaru Vrbovou (SKŠ) s hravým textem Miloše Macourka Ostrov pro šest tisíc budíků před Radkem Burianem (J. Suchý: Názor) a Alicí Hromádkovou (L. Aškenazy: Pravda). Čestné uznání převzal za melodram z vlastního pera nevidomý Štefan Baláz. V kategorii II. (17 - 20 let) zvítězila Andrea Jochmanová (SKŠ) s přednesem prózy Zbyňka Malinovského Jak sněhulák zatoužil po vzdělání. Další místa obsadili Zuzana Juřenová (J. Kolář: Dozpěv), vysokoškolák Radim Šíp (A. Ginsberg: Opravdu lev) a Oldřich Chocholáč (M. Buonarroti: Žiji svou smrtí). Spolu s většinou jmenovaných postoupila do jarního regionálního kola WP také zastupyně III. kategorie (nad 20 let) Silvie Hasoňová (SKŠ) s náročnou poémmou Karla Šiktance Adam a Eva. Jednotlivé výkony porota závěrem konkrétně rozebrala.

Zklamáním skončila soutěž divadelních a recitačních kolektivů, která v minulých letech přinesla nejen zajímavý pokus. Z několika přihlášených skupin nakonec vystoupily jen dvě. Dvojice Michal Šebek a Helena Dvořáková zvolila hádavý manželský dialog Rudolfa Křestana Opatrnosti nikdy nezbyvá. Studenti nižších ročníků Moravského gymnázia sestavili pásmo svých miniaturček Čekání na tramvaj, kde však převažující téma samoty, očekávání a kontrastu slunce a tmy zůstalo v monotónní textové rovině ploše nevýrazné a co do jevištní realizace bezradné. (vz)

Na cestě do Prostějova

Zásluhou Kulturního a informačního centra města Brna proběhlo na sklonku března 1995 regionální (tedy vlastně bývalé krajské) kolo národní soutěže Wolkrův Prostějov. Zúčastnilo se jej 27 reprezentantů z několika okresů jižní Moravy, podle propozic rozdělených do tří věkových skupin. V nejmladší a nejpočetnější I. kategorii (14 - 17 let) obhájila své loňské vítězství laureátka národního kola z roku 1994 Kateřina Petrliková ze Žďáru nad Sázavou s přednesem textu Světlany Makarovičové Tak už to chodí a Pavla Šrůta Hm. Spolu s ní postoupili dva soutěžící z Nového Města na Moravě Pavel Nepustil (Ivan Vyskočil: Výslech, Petr Kříčka: U vejslechu) a Lada Pokorná (Jaroslav Seifert: Ztracený ráj, J. Skácel: Teiresias čte zprávu...). V kvalitou slabší druhé kategorii (17 - 20 let) se prosadil jen student pedagogické fakulty Masarykovy univerzity Brno Radim Šíp, který si zvolil báseň Allena Ginsberga Opravdu lev a předlohu Nanao Sakaki Svět je v pořádku. V nejméně obsazené III. kategorii (nad 20 let) postupují do celostátního kola třebešská vysokoškolačka Kateřina Divinová (Miloš Macourek: Popis garden party...), Lawrence Ferlinghetti: Ztracení rodiče) a studentka brněnské střední knihovnické školy Silvie Hasoňová (Guillaume Apollinaire: Tiréziovy prsy, Karel Šiktanc: Adam a Eva - Den třetí). Odborná porota, která všechny soutěžní výkony detailně rozebrala, zhlédla rovněž nedlouhý vystoupení dvou kolektivů, jež však vzhledem k jejich úrovni do Prostějova nedoporučila. Soubor Fanuláci z Nového Města na Moravě, vedený Marií Junovou, pokusil se o částečné jevištní zpřístupnění raně renesanční veršované satiry Sebastiana Branta Lod' bláznů. Malé učňovské divadélko SOU elektrotechnického z Divák přivezlo naopak vlastní autorský text režiséra Miroslava Koupila Apolóna a Matóš aneb Věrnost nade vše, který v nářečních replikách naivní anekdotické hříčky údajně parodoval „laciné milostné čteníčko z časů našich babiček a dědečků“.

(vz)

Konference o lidovém divadle a zpěvu

Vlastivědné muzeum, Okresní úřad a Univerzita Palackého v Olomouci ve spolupráci s Masarykovou univerzitou v Brně připravují na 22. - 23. 11. 1995 konferenci „Lidové divadlo a zpěv na Hané“. Konference se bude konat ve Vlastivědném muzeu v Olomouci. Je zaměřena na tři základní tématické okruhy: 1. Soudobé pojetí lidového divadla a zpěvu; 2. Činnost ochotníků; 3. Loutkové divadlo a kramářské písně. V každém tematickém okruhu je skryta velice široká problematika. Je možné vystoupit s archivními a výzkumovými materiály, se záznamy místních nebo rodinných vzpomínek, se zpracováním zpráv z nejrůznějších kronik a s dalšími doklady hanácké i mimo-hanácké proveniencce, včetně dokladů mezi českými a německými obyvateli na Olomoucku, Bruntálsku, Hřebečsku aj.

Bližší informace zájemcům o vystoupení na konferenci poskytuje Okresní úřad Olomouc, referát kultury, mgr. Hana Dvorská, popřípadě ARTAMA (dr. M. Stotzer). Uzávěrka přihlášek k vystoupení a účasti na konferenci je 15. 6. 1995 na adrese Okresního úřadu, Kosmonautů 10, 772 55 Olomouc.

Str.

PRAŽSKÉ QUADRIENNALE '95

Ve dnech 26.6. - 16.7.1995 se bude již poosmé konat mezinárodní soutěžní výstava scénografie a divadelní architektury PRAŽSKÉ QUADRIENNALE '95. Zdá se, že letošní ročník bude velice bohatý, neboť počet přihlášených účastníků výstavy je rekordní v celé historii PQ.

České středisko ASSITEJ (Mezinárodní organizace divadla pro děti a mládež) připravuje v rámci PQ '95 seminář scénografie divadla pro děti pod názvem „Dům“. Bude zaměřen na divadlo pro děti v ne-tradičním prostoru a povede jej Eva Tálská, režisérka brněnského divadla Husa na provázku. Organizátoři počítají s vystoupením dalších tuzemských a zahraničních odborníků z oblasti scénografie divadla pro děti. Seminář se uskuteční ve dnech 3.- 7. 7. 1995 v Divadle na Starém Městě v Praze. Jeho součástí bude návštěva expozice PQ a divadelních představení.

Str.

SPOLKY V ČESKÉM AMATÉRSKÉM DIVADLE

Spolky byly od poloviny 19. století až do r. 1948 určujícím subjektem českého amatérského divadla. Divadlo je svou povahou kolektivní aktivitou, a proto je sdružování za účelem divadelní tvorby jevem zcela přirozeným. Čtyřicet let totalitní společnosti, kdy stát převzal úlohu spojené s organizováním amatérského divadla, způsobilo, že dnes mnohé soubory váhají, zda ustavit spolek. Na jedné straně mívají pocit, že si organizovaného života užily v minulé době a na druhé straně, že je např. kulturní zařízení, v němž sídlí, vyhodí na dlažbu, neboť budou samostatní.

Svou úvahu chce psát s úmyslem přesvědčit vás o opaku. Právní subjektivita, již získáte založením spolku - občanského sdružení podle zákona č. 83/90 Sb. ve znění zákona č. 300/90 Sb. o sdružování občanů, vám umožní postavit se na vlastní nohy. Můžete uzavřít hospodářskou, občansko-právní nebo jinou smlouvu se zařízením, v níž si oboustranně vymezíte podmínky. Smlouva je dvoustranným aktem a může být vypovězena pouze v souladu s dohodou smluvních stran. Takže v horší situaci je spíše soubor bez subjektivity, neboť ten musí spoléhat na dobrou vůli a ochotu. Soubor registrovaný na Min. vnitra ČR (spolek vzniká registrací stanov) může vstupovat do grantového řízení ministerstev, okresních a městských úřadů, jednat se sponzory a mecenáši, zakládat vyšší celky (např. občanské sdružení právnických osob podle občanského zákoníku) s dalšími spolky.

Pan Jiří Polášek, vedoucí známého souboru z Blanska, píše v úvodu své přihlášky do konkursu MK ČR, že „o smyslu spolku a prostřednictvím jejich fungování a výchově jejich členů k občanské společnosti není dnes již možné pochybovat - jejich absenci pociťujeme na každém kroku. Potřeba jejich obnovy bude společnost pociťovat den ode dne nutkavěji a bez nich nezměníme společenské klima, ani vztahy občanů k našemu státu“.

Je historickou skutečností, že spolky všeho druhu v minulém století a v první polovině našeho století organizovaly společenský život a přispěly k emancipaci obyvatel jako občanů. Spolkaření je naučilo spolupráci a odpovědnosti, naučilo je žít ve spolku jako v demokraticky organizovaném organismu, v jehož čele stojí volení zástupci, v němž má každý právo na svobodný názor, avšak o jeho správnosti musí přesvědčit ostatní. Rovnost členů spolku v právech a povinnostech, šance každého z nich být volen, to jsou výrazné znaky občanské společnosti.

První část svého pojednání chce věnovat ohlédnutí za historií spolků od 30. let 19. stol. do zač. 2. svět. války. Druhá bude praktickou probírkou zákonů a předpisů. Najdete zde rady jak založit sdružení a základní informace o jeho činnosti.

Část I. - historická

Počátky spolkového života českých ochotnických družin spadají do 30. let 19. stol., kdy první z nich předkládají své statuty úřadům a volí si své orgány. Např. ochotnický spolek ve Vysokém n. Jizerou se ustavuje v r. 1836 na jakési družstevní základně. Divadlo bylo majetkem zakládajících členů a tato majetková práva se přenášela na jejich potomky. Zisk z představení si dělili, pokud nehráli pro dobročinné účely. Noví členové museli spolku přinést nějaký příspěvek. Rozkvět spolků trval do r. 1848, kdy byly postupně omezeny ústavní svobody včetně práva spolkovacího.

Č. 134/1867 o právu spolkovacím a shromažďovacím, který s mnoha novelami přežil zánik Rakousko-Uherska a platil až do r. 1948. O organizaci českého ochotnictva se zasloužil zejména básník V. Hálek. Při příležitosti kladení základního kamene Národního divadla se v Karlíně sešla v r. 1868 první valná hromada existujících spolků a založila Divadelní jednotu. Do tohoto období spadá počátek řady divadelních spolků. Např. v r. 1868 založilo několik nadšenců v Braníku (část velké Prahy - samostat. obec - dnešní Praha 4) spolek, který hodlal organizovat a pořádat akce, jež by obyvatelům poskytl ušlechtilou zábavu. Tak byla založena tělocvičná, hasičská a ochotnická jednota, která navázala na činnost divadelní společnosti, jež působila do r. 1848. První valná hromada se konala v březnu 1871, kdy byl zvolen prvním předsedou branický sládek Pavel Franc, jeho zástupcem ředitel cementárny Otomar Svoboda a jednatelem místní starosta Václav Kohout. Divadelní spolky byly širšími divadelní kultury; v Plzni, Brně a jinde přispěly k založení profesionálních scén. Neaktivnější byly v cukrovnických a chmelářských oblastech středních a severních Čech (např. Kolín, Nymburk, Kutná Hora, Rakovník, Louň, v Podkrkonoší a východních Čechách a na Moravě např. v Olomouci, Kroměříži, Valašském Meziříčí, Opavě.) Jsou zaznamenány praktické kurzy, dramatické školy (např. Polička 1880, Rychnov n. Kn. 1888), Turnov první divadelní učitelská 1865. Mezi členy spolku převažují měšťané, řemeslníci, ke konci století přibývají dělníci a studentské spolky.

V roce 1885 bylo založeno nové ústředí spolků Ústřední matice divadelních ochotníků československých (ÚMDOČ), která působí i v době první republiky. Podle údajů z r. 1895 sdružovala asi 100 spolků z předpokládaných 600. Matice organizovala vzdělávání, např. pořádala kurzy hereckého umění, vydávala praktické příručky o ličení, deklamaci, scénografii, poskytovala dramaturgické rady, pořádala zájezdy na divadelní představení do Prahy, Brna, Plzně, Olomouce (tzv. divadelní vlaky), založila a spravovala Tylův fond na podporu domácí dramatické produkce. Vydávala rovněž divadelní časopisy Česká Thálie, Thálie, Divadelní listy, nejdéle vycházel časopis Divadlo.

V r. 1911 byl založen Svaz dělnických ochotníků československých, který měl vlastní divadelní knihovnu a rovněž vydával časopis Divadlo (od r. 1920). Jeho činnost byla neaktivnější mezi dvěma světovými válkami. Sdružoval dělnické spolky, jež se zpočátku hlásily k sociální demokracii a po založení KSČ v něm setrvaly pouze spolky sympatizující s politikou této strany. Ve třicátých letech počet členů = spolků dosáhl počtu 500. V pražské Unitarii působil od r. 1936 vlastní soubor a tato scéna se stala stálou dělnickou scénou.

Ústřední matice byla střešovou organizací pro spolky, jež nebyly dělnické a nepatřily ani k tělovýchovným organizacím Sokol a Orel, případně ke Svazu legionářů, Svazu dobrovolného hasičstva apod. Na základě dostupných zpráv sdružovala ve 30. letech cca dva tisíce spolků ze sedmi tisíc existujících. Pro ilustraci divadelní odbor Sokola čítal 1600 souborů. Matice pokračovala ve vzdělávací aktivitě a přispěla také k založení celostátní soutěže ochotníků, která vrcholila v každoroční přehlídce Jiráskové Hronovy (od r. 1931). Jako jediná vyvíjela omezenou činnost i za války.

Právě Matice měla nejvíce propracovanou spolkovou org. strukturu a pořádala např. pravidelná školení k vnitřní organizaci spolkového života. Ve sborníku „Ve službách Thálie“, Olomouc 1944 píše Felix Buřil: „Vnitřní organizace spolkového života je základem, z něhož nutno vycházeti. Není to jen vztah funkcionářů k veřejným úřadům a jiným korporacím, jest zde téměř neproniknutelná spleť problémů, vyplývajících ze vzájemného poměru členstva, vztahu k vyššímu organizačním složkám, ke spřáteleným spolům apod. Je povinností ochotníka při všem chvalyhodném zájmu o věci umělecké seznámit se s těmito otázkami... Tam, kde není dobrá vnitřní organizace, nemůže být ani dobrých uměleckých výkonů. Proto by ve spolcích měly být dva druhy činovníků, jedni, kteří by se starali o otázky organizační, ovšem s velmi vyvinutým smyslem pro otázky umělecké, druzí, kteří by se starali o vlastní uměleckou činnost. Tito musí mít značně vyvinutý smysl pro otázky organizační. Nelze zde stanovit pevnou hranici. Z toho vyplývá, že nábor členů by se neměl omezovat jen na přijímání herců.“. Mimochodem orgány spolku od valné hromady přes výbor, předsedu, jednatele až po pokladníka a revizory účtů může sméle převzít i divadelní spolek v roce 1995. Matice a její členové se řídili organizačním řádem, jenž mj. zakotvoval instituci ochotnického slibu jako podmínku vstupu do spolku. (dokončení příště)

Lenka Lázňovská

DIVADLO JESLIČKY HRADEC KRÁLOVÉ ZUŠ Na Střezině

Rád bych hned z počátku upozornil, že tato stať je mým subjektivním názorem, samozřejmě se snahou o největší míru objektivizace, již jsem schopen, a že se vztahuje k posledním, řekněme 15 měsícům.

Nuže, Hradec Králové se již několik let těší z existence divadelní scény JESLIČKY, při ZUŠ Na Střezině. Nehodlám provádět historický exkurs, ale je nutné poznamenat, že gruntem nově vzniklého fenoménu bylo amatérské divadelní sdružení OBSAZENO, které tvořili lidé činní v mnoha oblastech kultury. To je nezanedbatelný a významný fakt, který posunul startovní čáru Jesliček o pěkných pár kilometrů dopředu, včetně tribun plných diváků. Do vlnu si Jesličky vročily nejen záměr prezentovat výsledky práce dětí ze Základní umělecké školy, ale i inscenace vznikající na principu sounáležitosti přátel a odchovanců této scény, a stát vedle Draku a Klicperova divadla jako rovnoprávný partner, což dodnes naplňují. Atmosféra počátků, a to bylo nádherné, evokovala zážitky z divadelního vření let šedesátých, přinejmenším kolem pražských scén Orfeus a Baráčeknická rychta, prostě kolikování trasy k obzoru. Jenže čas, neúprosný jezdec i síto, vyžaduje svou daň. Jesličky dozrávají proměn stavebních uvnitř budovy, aby lépe vyhovovaly publiku i interpretům - mně samotnému je líto zmizelého mementa jímž byl klozet pro děti věku jesličkového, jež se připomínal vedle baru - a divadelní sál se rozšiřuje i přístavbou do zahrady. Jesličky též dozrávají, a to nutně, proměn vnitřních, neboť obzor nové země je zde, a začíná kolikování claimů.

Jestli v něm Jesličky mají prim, pak především v ranku recitace vzhledem k ostatním ZUŠ. Za tento stav, i za inspirativní podněcování a hledání pramenů, má především zásluhu literát a dramaturg Josef Tejkl, který si od počátku nasadil chomout a táhl ze všech sil. Jsem si jist, že i on stojí na počátku ideje, že v jisté fázi učebního procesu musí nutně dojít k zveřejnění výsledků práce, že je nutné předstoupit před publikum, neboť teprve v této konfrontaci může pedagog posoudit smysl a míru svého směřování, a neméně tak interpreti různých věkových kategorií s různou mírou zkušenosti. Určitě i nápad, že v jisté fázi je nutné ponechat žákům volný prostor zkusit si křídla, zkusit si létat a padat, a tak si zpětně ozřejmovat oči nejspíše kráčí, pochází od něho. Na tento systém nemohu než zvolat: Bravo! Jenže je zde jistý problém. Každé zveřejnění, byť i vědomě dílčí práce v jisté fázi, které předstupuje před publikum je představením, je komunikačním aktem. V domácím prostředí Jesliček jsou kritéria tohoto komunikačního aktu oslabena. Atmosféra spolužáků a rodinných příslušníků vytváří jiné kontexty vnímání. Proti tomu nic nenamítám, naopak, myslím si, že to je to nejlepší, co Jesličky, v jisté fázi cesty, mohou poskytnout. Jiná situace však nastává, jestliže se tento takt zapomene vzít do úvahy, a stejné dílko, stejný tvar se vyšle ke konfrontaci do zcela jiného prostředí, před zcela jiným publikem, které na něj samozřejmě pohlíží jako na regulérní představení. Tehdy občas přichází rozčarování, skřípění zubů a všelike rozpaky. To se netýká jen zveřejnění dílčích etud, ale i ucelených inscenací. Občas se mi zdá, že na tohle tvůrci Jesliček a tvůrci z Jesliček zapominají, ba dokonce, že to občas nehodlají vzít na vědomí, neboť v sobě nesou bouřlivý ohlas z domácí scény. Myslím si, že nejčastěji se pak projevuje rozpor mezi zvolenými prostředky a vybraným tématem, opomenutí nosných prvků tématu a tudíž nevytvoření adekvátní nabídky, ale občas opomenutí i řemesla divadelního. Říkám opomenutí, neboť ze všech řečených „výtek“ by bylo možno přece složit novou kvalitu, nový pohled, ale ten, pokud to tak bylo myšleno, nevznikl, nezazněl.

Než se pokusím pohlédnout na kvas posledních měsíců, na kolikování claimů, je nutné říci, že od počátku Jesliček je zde stálce KABARETU Jana Dvořáka. V rozehrávání témat inspirovaných literaturou všeho druhu a událostmi jež nás obklopují, v rozehrávání své persony ve všech směrech, vědomého zavádění do slepých uliček i na vrcholy hyperbol, nemá jejich autor a interpret konkurenci. Je nutné vidět a ne se pokoušet popsat. Ano, a dnes vedle něho stojí partner a spoluautor Pavel Pešek.

Co nového se tedy vyděluje a narůstá na původní trase, co nového přesahuje ostatní produkci Jesliček. Jsou to především dámy, Ema Zámečnicková a Jana Portyková, a potom Hoteliér Vrága.

Ema Zámečnicková konečně nalezla vhodné nástroje pro svoji nespoutanou divadelní fantazii. To, co dříve bylo tušit za ne vždy čistým sdělením, nyní nabývá na ostrosti, na sdělnosti významu i smyslu, prostě na divadelnosti jako takové, a tím pak na radosti vzájemné mezi hledištěm a jevištěm. Chvátá a dohání, a tak se stane, jako by někdy zapomněla, že v každé inscenaci se začíná znovu, a zvládnuté se zhodnocuje a povyšuje. Chápu to opravdu jako spěch, protože když tento případ nastane, většinou se dokáže vrátit zpět a hledat.

Janu Portykovou považuji v těchto časech za nejvýraznější osobnost Jesliček. Nakonec to prokazuje už řadu let, a především to pro-

kazuje svým divadelním viděním a vedením interpretů. Její inscenace jsou zážitkem, koncertem, hostinou - jak komu libo. Stále hledá a zkoumá možnosti své i svých partnerů, zkoumá možnosti, co divadlo může, a tak se občas dostává do situace, kdy vyvolává - jak velmi přesně pravil profesor Jan Císar - divadelního ďábla. Vyvolávání ďábla je myšleno jako pochvala, a mimo její práci má též velký smysl i pro ty, kdož se na její inscenaci dívají, neboť kdo chce, se může velmi poučit v tom nejlepší slova smyslu. A ještě něco či snad především: i toho neuchopitelného ďábla, i když se jí ho nepodaří zcela lapit či zobrazit, Jana Portyková vždy tvoří s ohromnou poctivostí vůči divadelním prostředkům, od práce s hercem až k vytváření obrazů metaforou.

Poslední, ale jen ve smyslu tohoto sepisování, je zde Hoteliér Vrága, Hoteliér, prosím, ve smyslu rousseauovském. Já jsem vždycky rád účasten zázraku, především zázraku vzniku, a ten mi Vrága bohatě poskytuje, a věřím, že ještě poskytne. Zachytit přesné jeho pozvolné proměňování je nad mé síly, ale pokusím se to opsat. Člověk bohatý vnitřním životem, zmítaný plameny žáru a zmítající se v plamenech jak sdělit sebe a své pocity, zápasící s prostředky, a vyvolávající u jedněch ne zcela chápajících, jistý posměch, a u druhých buď úsměv a osvobozující smích pro něj, smích pro člověka, se prokousal a probil a zvládl své tělo. A tak se stalo, že náhle máme před sebou do špičky vybroušený hořák plamene, kterým vykrajuje ze své duše a do naší duše vpaluje své sdělení poezie. Je to krása ryzosti, a já se těším na další zážitek, protože Hoteliér Vrága nalezl pevnou stezku a vykročil. Těším se ještě víc, až ustálí své divadelní obrazy na téže pevné stezce, protože jeho vidění je víc než jen zajímavé, a prostředky víc než inspirující.

Nuže, tímto bych skončil své sepisování na téma fenoménu Jesličky, sepisování platné, zatím, do konce března roku 1995.

Vladimír Zajíc

Tržní šlamastyka v Kraslicích

Nepřál bych vám být v kůži ochotníků v městě dechových nástrojů a krásných kraje v Kraslicích. Radovali se pár let z prostředí, které jim místní závod vybudoval v Domě kultury, v impozantní budově dotvářející vizi města pár kroků od německých hranic. Právě v roce, kdy vzpomínají 35 let práce, došlo k situaci, která sice není

dnes u nás ojedinělá, ale smutná, velice smutná. Majitel budovy dříve n. p. Amati, dnes DENAK s. r. o. neměl na drahý provoz prostředky, a tak Dům kultury pronajal. Je z něj dnes přepychové zařízení, které převážně otvírá náruč hostům ze sousedství. S využitím budovy pro kulturní účely města je zatím konec. Nájem je tak vysoký (1 hod. 670 Kč), že jen výjimečně si může někdo dovést tady uspořádat kulturní akci. Natož ochotníci. Víte, kolik by musela na jejich představení stát vstupenka?

Majitel - závod DENAK - v nájemní smlouvě nezajistil žádnou výjimku (dokonce ne ani pro svůj světoznámý dechový orchestr), město bylo postaveno před fakt, který nedokázalo vyřešit, pokud se vůbec o nějaké řešení pokoušelo. Stotisícovou finanční částku, kterou na činnost Domu kultury dříve poskytovalo „ušetřilo“.

A tak se divadelní klub obrátil loni na městskou radu o příspěvek - ta žádost městskému zastupitelstvu nedoporučila. Letos žádají znovu. V těžké situaci se divadelní soubor nedal - našel azyl v základní umělecké škole, kde zatím hraje v nevybaveném sálu jednoduché inscenace, když vybavený sál Domu kultury zatím vydělává. Ředitel základní umělecké školy František Stůj, patron kulturního dění ve městě oplývající zájmem občanů o kulturní, zvláště hudební aktivity (Světě div se! Je tu 27 souborů!), se stal členem nového městského zastupitelstva a předsedou kulturní komise.

Má před sebou vážný úkol. Spolu s komisí najít řešení pro situaci, která - jistě ne vinou jen městských radních - Kraslicem nedává dobré vysvětlění. A je příčinou hezké řádky nespokojenosti místních občanů. Hlavně, že hosté ze sousedství jsou spokojeni?

Jiří Valenta

Navštívil jsem Chorvatsko!

Na loňském Hronově se objevili tři zástupci divadelníků z Chorvatska. Usilovně se snažili ne jenom zhlédnout všechna představení, ale aktivně se zúčastnit průvodních akcí. Seminářů, školy režisérů a klubů. Byli nadšeni a seznámili pracovníky ARTAMA (pracoviště krajany pozvalo a financovalo jejich pobyt na přehlídce) s ochotnickou činností české menšiny v Chorvatsku, jmenovitě Daruvaru, zároveň s žádostí o pomoc při výchově režisérů. ARTAMA jim přislíbila na začátek roku 1995 vyslat lektora na týdenní seminář o dramaturgicko-režijní práci. Před vánocemi mě Dr. Strotzer požádal, zda bych se toho úkolu neujal. Po krátkém rozmyšlení jsem to slíbil. Po pravdě řečeno s obavou. Nikdo z nás si totiž nedovedl představit, do čeho se pouštíme. Představa o válce v Bosně a okupované krajině v Chorvatsku byla nejasná. Pro mé rozhodnutí mluvil fakt: když hrají divadlo, nemůže se přece válčit.

Termín byl dohodnut na 2. 2. 1995, a tak po přípravě, nevěda co mě čeká, jsem odjel vlakem přes Budapešť do Záhřebu, kde jsem se sešel s dvěma zástupci Českého svazu z Daruvaru. Ti mě odvezli v pátek večer do Daruvaru a ubytovali v lázeňském hotelu TERMÁL. Přijetí bylo krásné, ubytování perfektní a obava z toho, co mě čeká v sobotu, ohromná. Ráno mě vyzvedli v hotelu a uvedli do Českého domu v Daruvaru (sídla Svazu Čechů v Chorvatsku a vydavatelství časopisu Jednota a Dětský koutek). Zde na mě čekalo překvapení v podobě třiceti nedočkavých frekventantů slíbeného semináře. Tady jsem se dozvěděl, že: „nejoblíbenější formou kulturního a zábavného života českých přistěhovalců v Chorvatsku byla hudba a divadlo. Zatímco většina českých přistěhovalců viděla v divadle pouze pobavení a jakýsi druh zábavy, čeští buditelé brzy objevili jeho velké výchovné, vzdělávací a uvědomovací možnosti. Později, kdy se divadlo stalo stálou součástí spolkového života, stalo se také zdrojem příjmů nutných k vydržování soukromých škol a dalších spolkových činností.“ - citát z knihy J. Matuška: „Češi v Chorvatsku“.

Když jsem si uvědomil, že se v Záhřebu uskutečnilo první divadelní představení již 14. 4. 1885 a od té doby se české divadlo v této české enklávě hraje dodnes a nejen ve městech, ale v mnoha vesnicích v okolí Daruvaru, bylo to pro mne šokujícím překvapením. Účastníci semináře se rekrutovali ze všech činných českých Besed. Mezi dvěma světovými válkami se ve všech obcích budovaly tzv. České domy (pro představu něco jako u nás venkovské sokolovny), které dodnes slouží jako jediná střediska kultury na vesnicích. Zde se pořádají zábavy, akademie, divadelní představení apod. Divadelní představení pomáhá udržet a podpořit český jazyk, vyučovaný v českých školách. Hraje se převážně český repertoár. Bohužel většinou ho tvoří okrajové hry z třicátých let. Protože jde o zemědělskou a vinařskou oblast Chorvatska, zkouší se jenom přes zimu. Sezona bývá zakončena divadelní přehlídkou. Český svaz a ochotníci využívají každé příležitosti k prezentaci české kultury. Ať už jsou to oslavy, dožínky, plesy, masopust a jiné veřejné produkce. Úroveň představení je na bázi sdělení textu.

Od této skutečnosti se odvíjel seminář. Podařilo se mi navázat úzký kontakt s frekventanty - přes rozbor hry, dramaturgickou úpravu, k režii. Pracovali jsme až do večera, zájem a spolupráce byly ohromné. Druhý den se od rána pracovalo až do 16 hod. Seminář byl přijat s velkým ohlasem a nadšením. Rozcházel jsem se jako dobrý přítel s tím, že přes týden navštívím soubory na vesnicích. Od pondělka do pátku jsem navštívil na zkouškách div. souborů sedm obcí. Všude jsem se setkal s mnoha nadšenými a zapálenými mladými lidmi. Pracovali jsme na přípravě jejich představení. Domů jsem se vracel dlouho po půlnoci. Na přání divadelního svazu, který si rozdělil hru Z. Podskalského Žena v tlaku století na pět skupin, jsme pracovali na přípravě jednotlivých příběhů celou další sobotu. Seminář skončil v 19 hodin. Se všemi účastníky jsem se rozloučil s příslibem další spolupráce.

Divadlo v Chorvatsku má pro nás nepochopitelný výraz. Pomáhá udržovat český jazyk nejen v českých, ale i smíšených rodinách. Je

krásné zjištění, že děti ve smíšených rodinách mluví plynule česky i chorvatsky. K Čechům mají Chorvaté vřelý vztah, nejenom proto, že tam Češi žijí, ale i proto, že Česká republika ústy prezidenta Václava Havla v době války pozvala děti z Daruvaru a okolí k nám. Pomohla jim přežít období hrozné války. V hotelu Termál se léčí lidé poškození válkou - invalidé, děti i dospělí. Zažil jsem tam oslavy svátku zamilovaných při českých lid. písních. Byl jsem hrdý na to, že jsem Čech. Český i slovenský praporek UNPROFORU (také jsem ho navštívil) si od jiných, např. Nepálců, Argentinců a Kanadánů vysloužil uznání a vážnost svou činností a vystupováním.

V Chorvatsku žije podle citované knihy J. Matuška asi čtrnáct tisíc Čechů soustředěných v převážné většině do okolí Daruvaru. Organizují se v Českých Besedách. V roce 1991 postihla tuto oblast válka - stopy po válce jsou ještě dnes vidět na každém kroku na fasádách domů v Daruvaru. V pátek jsem s poslancem z chorvatského parlamentu p. Stárkem objel nejvíce postižené oblasti v okolí - Pakrac, Lipik, Prekopakra - městečka a vesnice totálně válkou zničené. Nejstarší a nejkrásnější lázně na Balkáně Lipik - totálně zničené. Podle slov p. Stárka ani po druhé světové válce nebyly takové ohromné materiální i lidské ztráty - v obcích není jediný dům nepoškozený. Moc to se mnou otřásl. Z trosek lidé znovu pomalu obnovují život, i když stále proti sobě stojí bezbranní Chorvaté a Srbové.

Zjištění, že již několikátá generace v této zemi udržuje české tradice - navštěvuje české školy, učiliště, vydává české noviny, knížky, hraje divadlo, tančí český folklor, přes všechna utrpení války pokračuje v neúnavném udržování češství a hrdosti k němu, mě přesvědčilo o dluhu, který k této oblasti máme. Jak málo o ní víme. Jen v oblasti ochotnického divadla by bylo potřeba ne jeden, ale celý soubor seminářů k výchově režisérů. Velký zájem o divadlo by si to zasloužil. Dále distribuci českých her, ale i světové dramatiky v češtině. Hudba, folklor pomáhá, ale nejvíce český jazyk podpoří divadlo. Nevím, co bude dál, jak se vyvine situace politická apod., ale s Českým svazem v Daruvaru jsme se dohodli na pokračující spolupráci. Při oslavách 120. výročí divadla v Daruvaru v roce 1997 chtějí místní ochotníci uskutečnit velké představení Našich furiantů. Přednesl jsem tento návrh na ARTAMÉ, byl předběžně akceptován, a věřím, že po ohlasech z Chorvatska se najde nějaká cesta k uskutečnění tohoto projektu, kterého bych se rád zúčastnil.

Podle knihy p. J. Matušky fungovala mezi oběma válkami spolupráce mezi Maticí českých ochotníků v Praze a Svazem ochotníků v Chorvatsku, která se po II. světové válce neobnovila. Podle mého názoru by se spolupráce vzhledem k ohromnému zájmu mladých o české divadlo v Chorvatsku měla obnovit na bázi Svazu českých ochotníků, ADY i ARTAMY. Věřím, že základy této spolupráce byly mou návštěvou položeny. Jejich prohloubení by si Češi v cizině určitě zasloužili.

Vladimír Dědek
Mělník

Red. poznámka

Pracoviště IPOS-ARTAMA, které hradilo cestu a honorář pana Dědka, realizuje se Svazem Čechů v Chorvatsku širší spolupráci. Kromě divadelního odborníka vyslalo rovněž dvojici folkloristů, kteří zde budou pracovat s tanečními skupinami. Dovolí-li to finanční situace, zúčastní se krajané také některých národních přehlídek v České republice.

Redakce však samozřejmě souhlasí s autorem článku, že vůči krajanům máme určitý dluh. Vyzývá proto amatérské divadelníky. Darujte pro českou menšinu divadelní literaturu - texty i odborné publikace. Jistě se najde cesta, jak ji doručit. Objeví se nějaký amatérský soubor, který by přijal dva, tři chorvatské divadelníky. Mohli by se zúčastnit přípravných prací na inscenaci. Možná, že budete mít i jiný nápad, jak přispět k rozvoji českého divadla v Chorvatsku. Piště, volejte, faxujte. Radakce ráda vaše podněty zveřejní a předá.

ZPRÁVIČKY

ČESKÝ KRUMLOV (14 tis. obyvj.): Českokrumlovští amatérští divadelníci, jejichž scéna byla založena v květnu 1945, oslaví v roce 1995 půlstoletí své existence. Při této příležitosti chystá soubor vydání brožury, ve které zhodnotí celé období své činnosti. Další akcí, připravenou k výročí, bude výstava plakátů a fotografií v Městském divadle (Českokrumlovské listy, 22. 12. 1995)

V Praze byla dne 28. 11. 1994 podepsána nová dohoda o spolupráci mezi Svazem českých divadelních ochotníků a obdobnou organizací, která působí na Slovensku. Předmětem vzájemné spolupráce by mohla být především výměna inscenací pro účast na přehlídkách. (Loutkář, č. 1, 1995)

HRADEC KRÁLOVÉ (100 tis. obyvj.): Královéhradecké divadélko Jesličky při Základní umělecké škole Na Střežíně pokračuje i v r. 1995 ve svém programu mladých divadelníků. Uvede pestrý kaleidoskop studentské tvorby, uskuteční defilé adeptů studia na vysokých školách a konzervatořích. Na 21. 1. 1995 připravilo vedení divadélka oblastní kolo soutěže v dialogích a monologích (ZN noviny, 5. 2. 1995)

KOPŘIVNICE (24 tis. obyvj., okres Nový Jičín): V Kopřivnici se od počátku roku 1995 spojuje rock klub Nora s dosavadní nezávislou scénou Loutkového divadla. Od sloučení si nový subjekt - klub Nora - slibuje úsporu finančních prostředků i živější programovou náplň. Ke sloučení došlo na základě jednání mezi městem Kopřivnicí a kulturním domem. (Moravský den, 13. 12. 1994)

LITOMĚŘICE (26 tis. obyvj.): Historii divadelnictví v Litoměřicích bude věnována publikace, kterou zde připravují na r. 1995 městská kulturní zařízení. Ačkoliv prameny zachycující historii až ke 4. 4. 1564, kdy se v Litoměřicích hrálo první veřejné představení („Vzkříšení Páně“), nejsou prakticky vůbec zmapována poslední desetiletí zdejšího divadelního života. Autoři se proto obrátili na veřejnost, aby jim ze svých soukromých archivů zapůjčila fotografie, plakáty, divadelní programy, novinové články, kroniky a další dokumenty. První edičním počinem, přibližujícím litoměřické divadelnictví, bude reprezentativní skládáčka s fotografiemi divadla a základními informacemi, která vyjde v prvním čtvrtletí 1995. (ZN noviny, 26. 1. 1995)

OLOMOUC (106 tis. obyvj.): Herecká asociace H.A.M.L.E.T., složená z olomouckých divadelníků, chce přispět k obnově zničeného šumperského divadla.

Na 15. 12. 1994 připravila benefiční představení vlastní adaptace Shakespeara dramatu Hamlet. (Hanácké noviny, 15. 12. 1994)

PRAHA 8: V r. 1994 oslavil 20. výročí své činnosti amatérský divadelní soubor Divadlo a život, který působí při Domě dětí a mládeže v Praze-Karlíně. Původně tvořili jeho jádro studenti, v současnosti tu působí lidé různých profesí. (Za školou, č. 12, 1994)

RADNICE (1 500 obyv., okres Rokycany): Radnické ochotnické divadlo, působící od r. 1877 na jevišti U hvězdy v místním zámku, se v r. 1995 musí pro havarijní stav jeviště přestěhovat na nově upravenou komorní scénu. V době svého vzniku soubor uvedl hru J. Kvapila Princezna Pampeliška. Jeho současné vedení uvažuje o tom, že by stejnou hrou zahájil na novém působišti. Radnické divadlo je velmi známé a na jeho představení se sjíždějí diváci i z okolí. (Rokycanský deník, 12. 1. 1995)

ŠUMPERK (30 tis. obyv.): Ministr kultury P. Tigrid slíbil, že do požadavků MK ČR na r. 1995 zahrne 20 - 30 mil. Kč na obnovu divadla v Šumperku, které vyhořelo 25. 10. 1994. Sám poskytl osobní dar ve výši 50 000 korun. Na kontě pro obnovu divadla v Investiční a poštovní bance v Šumperku (č. účtu 100 470 536/5100) bylo počátkem prosince 1994 téměř 400 tisíc Kč. Herci zatím působí v místním domě kultury. (Svoboda, 10. 12. 1994)

TIŠNOV (9 000 obyv., okres Brno-venkov): Podhorácké muzeum v Předklášteří u Tišnova připravilo koncem r. 1994 ve spolupráci s loutkovým oddělením Moravského zemského muzea v Brně výstavu loutek, která prezentovala tvorbu lidových řezbářů z 18. a 19. století ze sbírek Moravského zemského muzea a loutkového divadla Radost. (Rovnost, 20. 12. 1994)

ZÁBŘEH (15 tis. obyv., okres Šumperk): Rok 1994 přinesl jubilejní 10. sezonu divadelní společnosti VETERÁN GREEN. Tato společnost, působící v Zábřehu, se vyznačuje řadou zvláštností. Její členové bydlí kromě Zábřehu v různých dalších městech - v Ostravě, Havířově, Valašském Meziříčí, Olomouci, Brně, Jeseníku, České Vsi, Jablonci nad Nisou až po Šumperk. Divadlo se hraje vždy v zimě, každé představení je zároveň premiérou i demiórou, každá uvedená hra je dílem některého z členů společnosti. Vstupné na tato představení je dobrovolné, může mít i formu pohostění - po představení probíhá společná hostina s besedou diváků a členů společnosti. V r. 1994 bylo věkové složení členů společnosti mezi 25 a 31 lety, v průběhu let se členstvo značně proměňuje. Rozmanitost individualit při tvůrčí práci vytváří vědomí skupiny, důležité nejen pro přípravu inscenace, ale i pro chuť do další práce. (Průvodce kulturou a životem Zábřeha, č. 1, 1995)

ZÁKUPY (2 000 obyv., okres Česká Lípa): Pořadatelé Městské kulturní středisko, město Zákupy a OkÚ Česká Lípa připravily na počátek r. 1995 v Zákupích 10. ročník Okresní přehlídky ochotnických divadelních souborů, které se zúčastní 3 soubory. (Českolipský deník, č. 1, 1995)

ŽATEC (21 tis. obyv., okres Louny): V obřadní síni žatecké radnice se budou od r. 1995 konat některá představení a kulturní akce, zajišťované Městským divadlem. K rozhodnutí došlo na základě dohody mezi MěU v Žatci a ředitelem divadla. (Deník Lučan, 6. 1. 1995)

ŽEBRÁK (Okres Beroun): Ve dnech 15. - 18. 12. 1994 se v Žebráku konal 27. ročník divadelní přehlídky Erbenův Žebrák 1994. Bylo tu uvedeno 6 představení v podání souborů z Prahy, Berouna, Rakovníka, Horšovského Týna, Broum a místního souboru K. J. Erbeny, který byl spolu s Kulturním klubem Žebrák organizátorem celé akce. (Podbrdské noviny, č. 1, 1995)

(Pro časopis Amatérská scéna zpracovalo Centrum informací v kultuře při IPOS)

SPOLEK DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ V SEDLČANECH je nezávislým dobrovolným občanským sdružením s právní subjektivitou. Ekonomická samostatnost je zajišťována vlastní hospodářskou činností, převážně výtěžkem z kulturních představení.

V prvním čtvrtletí letošního roku valná hromada zvolila nový výbor SDOS

a současně hodnotila činnost minulého výboru. Hlavní zásady, které byly uloženy - udržet aktivní činnost spolku a vychovávat si své nástupce - se podařilo beze zbytku splnit.

Za dvouleté volební období se podařilo vyřešit řadu organizačních problémů, vyjasnit spolupráci s KDJS a splnit dramaturgický záměr. Byla sehraána řada divadelních představení - jako Podskalák, Generálka, Na tý louce zelený, pásmo Vyznání kraji, Dámský krejčí, Uličníce. Dětské představení Popelka v červnu 1993 bylo sehraáno ještě pod hlavičkou SDOS a rada dalších již při Základní škole Sedlčany.

Na této zájmové činnosti se mimo ochotníků, kteří hrají, podílí řada dobrovolníků, bez kterých by se představení nedala uskutečnit. Režie, hudba, světla, pohybová spolupráce, scénáristé, inspicé, kostymérky, nápověda, zvukaři, obsluha jevištní techniky, maskérky, uvaděči.

Bez podpory městského úřadu Sedlčany v čele se starostou, který je i naším členem, spolupráce ředitele a zaměstnanců KDJS v Sedlčanech by spolek divadelních ochotníků nemohl svoji činnost v tomto velkém rozsahu uskutečnit.

Členové výboru spolku nezapomínají ani na významná jubilea a výročí - jako 150 let založení spolku, 700 let založení města, 100. výročí zahájení železničního provozu v Sedlčanech, významná životní jubilea členů - ani na své bývalé učitele uctěním památky vzpomínkou.

(Kulturní kalendář města Sedlčan, duben 1995)

Vizitka Národního divadla v Brně

U příležitosti nedávného 110. výročí stálého českého divadelnictví v Brně vydalo zdejší Národní divadlo svůj Almanach. Navázalo tak na dosavadní tradici podobných reprezentačních tisků. Nynější svazek mapuje divadelní terén posledního desetiletí (1984-1994) - tedy období, kdy se v dané instituci mění vícekrát její název, ale kam zároveň spadá stávková aktivita listopadu 1989, ustavení malé scény pod jevištěm Mahenova divadla, vítané osamostatnění experimentálních kolektivů Husa na provázku a HaDivadlo nebo odstěhování Hudebního divadla z dlouhodobě uzavřené Reduty. Černobílými fotografiemi bohatě naplněný almanach uvádí obecně pojatá stať ředitele ND Ivana Drahošy. Po ní jsou zařazeny samostatné části zaměřené k práci všech čtyř souborových těles - činohry, opery, baletu a Hudebního divadla. Divadelního historika zřejmě nejvíce potěší chronologický přehled jejich repertoáru, a to včetně hlavních inscenačních tvůrců. V almanachu také najdeme seznam všech umělců - kých i jiných pracovníků ND, soupis jeho sólistů a čtyři století vývoje zabírající Malé kalendárium.

(vz)

Zásluhový průřez moravskou Thálií

Nezbytným podkladem pro vědecké studium dějin jakéhokoli oboru je spolehlivá a co možná úplná faktografická základna. Státní vědecká knihovna v Olomouci vydala nyní bibliografický tisk Divadlo a divadelnictví na Moravě (Knihy a články 1988-1992, soupis premiér a recenzí). Zpracovala jej Ivana Planá za součinnosti bibliografů. Publikace bezprostředně navazuje na dva obdobné tematické tisky, editované v Olomouci pro léta 1971-1987, a otvírá chystanou řadu retrospektivních regionálních bibliografií.

Nesporným kladem práce je už sám záber zachycených materiálů, protože zahrnují nejen činnost všech profesionálních scén devíti měst (Brno, Český Těšín, Jihlava, Olomouc, Opava, Ostrava, Uherské Hradiště, Zlín), nýbrž jakožto zcela rovnoprávnou složku berou v úvahu rovněž divadelní aktivitu amatérskou (a to včetně souborů vesnických). Respektuje tak fakt, že obě tyto sféry přirozeně splutvoří národní divadelní kulturu a že případnou dělicí čáru stanovuje až umělecká hodnota výsledného jevištního artefaktu.

Divadlo a divadelnictví na Moravě se dělí do dvou základních částí. První sleduje celkem v 1744 záznamech historii profesionálních i ochotnických scén. Zásluhová pozornost je věnována řadě přehlídek rozličného typu (a to postupně v rámci mezinárodním, celostátním, mezikrajovým a krajském), konaných často mimo hlavní kulturní centra. V první části rovněž najdeme přehled divadelních osobností Moravy se 1056 záznamy. Druhá část knihy zahrnuje přehled premiér profesionálních divadel Moravy v sezonách 1987/88 - 1991/92 a jejich recenzí. Zde kvitujeme už sám soupis přesně datovaných premiér. Správně jsou v zájmu úplnosti zaznamenány i ony inscenace, k nimž se v tisku údajně neobjevil žádný ohlas.

(vz)

KALENDÁŘ AKCÍ / KVĚTEN - ČERVENEC '95

11. - 13. a 18. - 20. a 25. - 27. 5. **Pojizerské divadelní hry Dobruška** - 46. ročník, jehož součástí je středočeská krajová přehlídka venkovských divadelních souborů

18. - 21. 5. **Divadelní Třebíč** - národní přehlídka činoherního divadla

26. - 28. 5. **Inspirace, Hradec Králové** - scénická žatva nejinspirativnějších inscenací východočeského regionu

25. - 28. 5. **Šrámkův Písek** - národní setkání mladého amatérského divadla

26. - 28. 5. **Dospělí dětem, Nový Bor** - krajová přehlídka činoherního divadla pro děti

26. - 28. 5. **D1H Čelákovice** - národní přehlídka divadla jednoho herce

26. - 27. 5. **Brušperk** - severomoravská a slezská krajová přehlídka činoherního divadla pro děti a venkovských divadelních souborů

2. - 4. 6. **Želeč u Tábora** - národní přehlídka jednoaktových her

8. - 11. 6. **Divadelní Bechyně** - přehlídka armádních souborů a DS jihočeského regionu

9. - 11. 6. **Žlutice** - západočeská krajová přehlídka venkovských divadelních souborů

21. - 24. 6. **Wolkrův Prostějov** - celostátní festival poezie

16. - 25. 6. **Dětská scéna Ústí nad Orlicí** - národní přehlídka dětských divadelních a loutkářských souborů, dětské recitace a recitačních souborů

1. - 6. 7. **Loutkářská Chrudim** - národní přehlídka amatérského loutkářství

3. - 7. 7. **Praha, Divadlo Na Starém Městě** - seminář scénografie divadla pro děti v rámci PQ '95

28. - 30. 7. **Divadlo v trávě, Bechyně** - přehlídka divadla na louce